

Zlý poliš

rozhovor

**Diana
Fabiánová**

téma

**Slovenskí herci
v českých filmoch**

recenzia

**25 zo šesťdesiatych
alebo Československá
nová vlna**

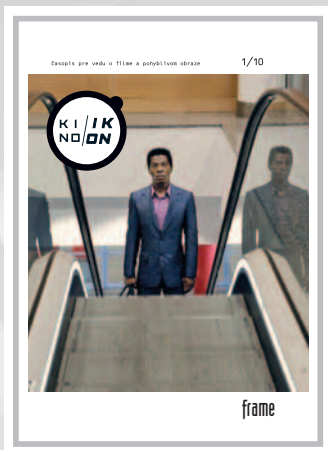
Piko

Zlý poliš

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinka z edičného oddelenia

IKON 1/2010 – NEUROESTETIKA

Číslo otvára ďalší text Juraja Mojžiša a Kataríny Mišíkovej o modeloch rozprávania v slovenskom filme, stále v časoch normalizácie. V rubrike Studium sa Eva Vženteková pokúsi o reinterpretáciu katolíckych filmov Štefana Uhra – v tomto čísle najmä filmu *Organ*. Hlavnou a celkom netradičnou témou čísla sa stalo u nás málo známe spojenie filmu s neurovedou. Blok tvorí štúdiá kolektívu autorov *Neuroveda a filmová veda*, dopĺňa ju zasvätený úvod Zdenka Holého *Neuroestetika: budúcnosť filmových štúdií?*

V rubrike rozhovorov uvidíme debatu Michala Michaloviča s Györgyom Pálfiom rekapitulujúcu jeho doterajšiu tvorbu, a zároveň rozhovor s Brunom Dumontom o filme *Hadewijch*. K slovenskému filmu sa opäť vrátíme v rubrike Dvojdotyk, kde sa Václav Macek a Eduard Grečner dotýkajú témy konca Koliby. Sprievodné číslo časopisu Frame sa aktuálne venuje téme „Minulosť“.

V predaji vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predajni SFÚ KLAPKA.SK za 3,32 Eur.

Predajňa Slovenského filmového ústavu KLAPKA.SK
Grösslingová 43, 811 09 Bratislava 1

tel.: +421 2 5263 0642, klapka@klapka.sk, www.klapka.sk

Šéfredaktorka Film.sk Simona Nôtová-Tušerová ma poprosila o zastupovanie počas jej neprítomnosti, a o napísanie krátko-keho úvodníka do novembrového čísla. Nič ľahšie, pretože mimoriadne bohatá festivalová jeseň pokračuje. Vidieť (a počuť) sa toho dá aj v novembri naozaj veľa. Stačí si vybrať. Je pozitívne, že vznikajú stále nové festivaly. A ešte pozitívnejšie je, že si nachádzajú svojho diváka. Ďalším prírastkom do rodiny filmových prehliadok je Festival slobody, ktorý organizuje Ústav pamäti národa. Vo svojom programe sa zameriava na prezentáciu tvorby, venujúcej sa takzvanému obdobiu neslobody. Stále tu máme veľký (nielen) filmový dlh v dokumentovaní a reflexii (ešte vždy) blízkej minulosti. A napokon aj súčasnosti. Festival slobody tak môže byť zaujímavým podnetom a výzvou k diskusii. A nemalo by to byť naviazané iba na zametový november. A iba na jednu prehliadku. Otáznikov je veľa a odpovedí ešte vždy málo.

Naopak Medzinárodný filmový festival Bratislava už má za sebou dlhú tradíciu a stabilné divácke zázemie, ale aj vďaka zmenám v programovej koncepcii prilákal nových divákov. Programová ponuka MFF Bratislava aj tento rok poskytuje možnosť vidieť aktuálnu produkciu rôznych národných kinematografií a je opäť plná obsahovo aj formálne zaujímavých dokumentárnych filmov. Viaceré z nich v krajine svojho pôvodu vyvolali rozsiahlu spoločenskú polemiku.

Dokumentárny film už nesleduje iba úzka komunita divákov. Aj keď čísla návštevnosti nikdy nebudú vysoké, je to realita, ktorá získava na hodnote. Napriek tomu aká je. Alebo práve preto.

Mariana Jaremková

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Roman Polák

režisér

foto: www.snd.sk

Väčšina filmov je determinovaná časom a priestorom v ktorom vznikli. V 70. rokoch keď som začal vnímať film ako spoločenský a umelecký fenomén, bol som gymnazistom a potom vysokoškolským, pôsobili na mňa filmy, ktoré mali v sebe zakódované magično – Vláčilove filmy Marketa Lazarová, Dábova past, naďšený som bol Údolím včel. Slovenské filmy Drak sa vracia, Tri gaštanové kone. Dozvuky tejto vlny bolo cítiť v Tisícročnej včele, či neskôr v Šulíkovej Záhrade. Filmy novej českej vlny boli v čase mojej mladosti v trezore, preto ich vnímanie poznačil čas, keď som ich videl neskôr. Ale nemusíme sa hanbiť ani za profesionálne nakrútené filmy Uhra, napríklad Organ, alebo Hollého Signum Laudis.

14

24 36

38

OBSAH

- 3 ⇨ **PLUS / MÍNUS Mesiaca** v slovenskej kinematografii
- 4 – 13 ⇨ **KALENDÁRIUM** filmových podujatí mesiaca
- 14 – 15 ⇨ **KALENDÁRIUM** 12. MFF Bratislava
- 16 – 23 ⇨ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 24 – 27 ⇨ **ROZHOVOR** alebo dokumentaristka Diana Fabiánová
- 28 – 31 ⇨ **TÉMA** mesiaca alebo Slovenskí herci v českých filmoch
- 32 – 33 ⇨ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 34 – 35 ⇨ **RECENZIA** alebo 25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna podľa Martina Šulíka
- 36 – 37 ⇨ **RECENZIA** alebo Piko podľa Tomáša Řehořka
- 38 – 39 ⇨ **RECENZIA** alebo Zlý poliš podľa Wernera Herzoga
- 40 – 41 ⇨ **OHLASY** alebo Návrat k Medenej veži
- 42 – 43 ⇨ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 44 – 45 ⇨ **DVD** nosiče
- 46 – 47 ⇨ **AKTUÁLNE** alebo Vlado Struhár a jeho unikátny software pre filmových tvorcov
- 48 – 49 ⇨ **OHLASY** alebo 14. ÁČKO a oslavy 20. výročia založenia FTF VŠMU
- 50 – 51 ⇨ **ANKETA** alebo 20. výročie SFU ako samostatnej inštitúcie
- 52 ⇨ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 53 ⇨ **DR. DIVNOLÁSKA**
- 54 – 59 ⇨ **PROGRAMY**
- 59 ⇨ **JUBILEÁ**
- 60 ⇨ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 60 ⇨ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V Klapka.KK**

Katarína Kerekesová, animátorka: „Veľké plus by som pripísala neúfňajúcej aktivite Ivany Vavy Laučíkovej na poli animovaného filmu. Vydaním prvého čísla časopisu HOMO FELIX vytvorila pre odbornú verejnosť a fanúšikov možnosť na teoretickú reflexiu animovaného filmu a dovozdelávanie sa v tejto oblasti. Myslím, že v strednej Európe podobne zameraný časopis neexistuje. Držme si teda palce, aby jej záslužná aktivita našla podporu a aby časopis prinášal veľa správ o nových slovenských animovaných filmoch. Mí- nus pripadá Bienále animácie Bratislava. Mrzí ma, že festival, ktorý je jedným z mála festivalov zameraných špecificky na detskú animovanú tvorbu nenaberá dych, ale ostáva duchom a programom predovšetkým v minulých rokoch. Možno to súvisí s vyprahnutou krajinou slovenskej animovanej tvorby pre deti. V tomto kontexte je však dobrou správou, že čoskoro uvidíme nový film Vandy Raýmanovej Kto je tam?, určený práve deťom a všetkým, ktorí sa radi hrajú. Takže sa bude určite na čo tešiť.“

Marek Kuboš, dokumentarista: „Plusy: Hlboké pocity pri počúvaní najnovšej elektroakustickej platne Jána Boleslava Kládva – Ticho v okne sna. Špakovské spojenie nemého filmu Upír z Nosferatu s živou hudbou Kosa z Nosa v FK Nostalgia. Vznik Asociácie nezávislých producentov, ktorá, dúfam, príjemne a funkčne zasiahne do filmárskeho prostredia. Občasné zimomriavky až slzy pri sekvenciách z filmu, ktorý montujeme s F. Kráhenbielom a A. Gofrdličovou. Mínus: Že vraj chceli tí pragmatickí technokrati zrušiť Rádio FM, chvála Bohu zmenili názor. Ale čoskoro im možno napadne niečo podobné a zrealizujú to.“

Leo Štefankovič, pedagóg v Ateliéri scenáristickej tvorby FTF VŠMU: „Prvé plus je staré dvadsať rokov. Bolo ním rozhodnutie federálnej vlády číslo 349 zo dňa 14. júna 1990, ktorým bola založená Filmová a televízna fakulta Vysoké školy múzických umení v Bratislave. Medzi plusy (pre celú slovenskú audiovizuálne) určite patrí aj to, že výučba na fakulte postupne obsiahla všetky filmové druhy (popri hranom a dokumentárnom filme aj film animovaný) a všetky tvoriace profície, ktoré sa zúčastňujú na ich realizácii (popri scenáristoch a dramaturgoch, režiséroch, vedúcich výroby a producentov aj kameramani, animátori, strihači a zvukári) a fakulte sa podarilo naplniť kvalifikačné kritériá v požadovanom rozsahu a získať akreditáciu na všetky tri stupne vzdelávania vo všetkých študijných programoch študijného odboru filmové umenie. Veľkým plusom je i to, že fakulte sa za pomerne krátky čas podarilo zaujať dôstojné miesto po boku filmových škôl s podstatne väčšou tradíciou a prácam jej študentov sa dostalo uznania na významných zahraničných fórach nielen študentskej tvorby. Ďalším plusom je to, že od septembra 2003 sídli fakulta v novopostavenej budove na Svoradovej ulici č. 2, že sa podarilo jej z túto „holostavbu“ postupne dobudovať a vybaviť nevyhnutnými technickými a technologickými zariadeniami a dnes je modernou filmovou školou, ktorá pružne reaguje na súčasné profesionálne výzvy a rýchly technický rozvoj bez toho, aby opúšťala základné východiská tvorby: profesionalita, invenčnosť a schopnosť reflexie sveta. Plusom je aj pomoc a podpora študentskej tvorby, ktorú fakulte poskytovalo Ministerstvo kultúry prostredníctvom programov ProŠkolia a AudioVízia dnes poskytuje Audiovizuálny fond. Tým najväčším plusom je to, že jubilejová fakulta vychováva novú úspešnú generáciu slovenských filmárov.“

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
11. ročník
Vydavateľ: Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: film.sk@sfu.sk

Séfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová
zastupuje: Mariana Jaremková

Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFU
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFU
Marián Brázda
vedúci edičného oddelenia SFU

Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFU
Simona Nótová-Tušerová
tlačová tajomníčka SFU

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design: Marek Borovský

Grafická úprava:

Microtus – Dušan Slezák

Tlač: Dolis, spol. s r.o.

Uzavierka čísla 11/2010:

24. 10. 2010

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názorami

prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Zlý poliš – Continental film

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmožňovanie textu, fotografií,
grafov, vrátane údajov v elektronickej
podobe len s predchádzajúcim
písmenným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

Objednávkový kupón na www.film.sk.

NOVEMBER 2010

Filmové podujatia na Slovensku

9. september – 31. december

16. Projekt 100

(miesto konania – 35 slovenských miest)

Desať dlhometrážnych a dva krátke filmy putovnej prehliadky Projekt 100 vstúpili do kín už v septembri. Prehliadku slávnostne otvoril koprodukčný česko-slovenský film Jana Švankmajera *Prežij svoj život*, ktorý mal zároveň slovenskú premiéru. Do prehliadky sú zaradené aj dva slovenské krátke filmy, a to *Kamene* Kataríny Kerekesovej a *X = X + 1* Juraja Krasnohorského. Viac na www.gsfk.sk a vo Zvláštnom vydaní Film.sk – Projekt 100, ktoré vyšlo ako súčasť septembrového čísla.

4. november o 17.00 hod.

Premietanie bulharského filmu *O Konštantínovi Veličkovi**(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút)*

Premietanie celovečerného dokumentárneho filmu o veľkom bulharskom politikovi, buditeľovi, prekladateľovi a výtvarníkovi Konštantínovi Veličkovi. Film vznikol pri príležitosti 155. výročia narodenia budovateľa moderného Bulharska. Premietania sa osobne zúčastnia režiséri a producenti filmu Táfana Pandurska a Ilija Kostov. Viac na www.bulkis.sk.

5. – 11. november

12. MFF Bratislava

(miesto konania – Bratislava – Palace Cinemas Aupark / Mestské divadlo DPOH / Kino Mladost / FK 35_mm / Hotel Carlton)

V novom termíne prinesie MFF Bratislava rôznorodý výber zo súčasnej filmovej tvorby. Festivalový program tvoria tri súťažné sekcie: súťaž prvých a druhých hraných filmov, súťaž krátkych snímok a súťaž dokumentárnych filmov. Súčasťou programu sú nesúťažné sekcie Made in Slovakia, Panoráma: Tu a Tam, Focus: Všetci na pláži, profilové prehliadky a ďalšie. Ocenenie za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii prevezme český režisér Jan Švankmajer. Okrem filmových premietaní na návštevníkov festivalu čakajú aj stretnutia so zahraničnými hosťami a bohaté sprievodné podujatia. Viac na www.iffbratislava.sk a na str. 14.

8. november o 17.30 hod.

Záverečný večer 8. Ceny Tibora Vichtu

(miesto konania – Bratislava – Hotel Carlton)

Prezentácia autorov a vyhlásenie víťazov 8. ročníka scenáristickej súťaže Cena Tibora Vichtu sa uskutoční ako sprievodné podujatie počas 12. MFF Bratislava. Súčasťou

NOVEMBER 2010

slávnostného večera bude krst DVD filmu o Tiborovi Vichtovi *Kým sa skončí tento film* (r. T. Hučko). Po vyhlásení výsledkov súťaže bude nasledovať premietanie spomenutého filmu. Viac na www.artsript.sk.

9. – 11. november

Festival slobody

(miesto konania – Bratislava – DK Zrkadlový háj)

Spolu dvadsať filmov uvedie nultý ročník filmovej prehliadky Ústavu pamäti národa zameranej na prezentáciu tvorby, venujúcej sa takzvanému obdobiu neslobody. Prehliadku Festival slobody otvorí Dušan Hanák so svojím filmom *Papierové hlavy*, jej súčasťou bude aj premiéra nového slovenského dokumentu *Junáci z prachu* (r. T. Vitek), či unikátneho českého hraného dokumentu *Ležáci 42* (r. M. Pilař). Viac na www.upn.gov.sk.

10. november o 16.00 hod.

Stretnutie so Zuzanou Kronerovou, stálicou českých filmov

(miesto konania – Bratislava – divadlo Astorka)

Večer venovaný herečke Zuzane Kronerovej, ktorá stvárnila úlohy v takmer 50 filmoch a mnohých divadelných hrách a za svoje výkony získala viaceré prestížne ocenenia. Filmoví diváci ju naposledy mohli vidieť v snímkach *Cinka Panna* (r. D. Rapoš), *Mamas and Papas* (r. A. Nellis) či *Prežij svoj život* (r. J. Švankmajer). Stretnutie so Zuzanou Kronerovou organizuje Kruh priateľov českej kultúry Bratislava a České centrum Bratislava.

(švr)

10. november o 17.00 hod.

Premietanie bulharského filmu *Kombinácia**(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút)*

Hraný film z roku 1982 je príbehom mladého Vasa, ktorého prepustia z väzenia. Čoskoro nadviaže kontakt so šéfom miestneho gangu a postupne sa mu podarí odhaliť celú sieť ľudí, ktorí pašujú heroín z Blízkeho východu do USA. Vas spozná Suny, krásku, ktorá mu chce úprimne pomôcť. Zachráni láska milencov? Viac na www.bulkis.sk.

10. – 12. november

6. medzinárodná prehliadka dokumentárnych a hraných filmov o cestovaní, krajine a človeku EUROTOUR Piešťany 2010

(miesto konania – Piešťany – Kino Fontána)

Filmová prehliadka EUROTOUR Piešťany je súťažnou prehliadkou, ktorá chce predstaviť dokumentárne a hrané filmy o cestovaní, krajine a človeku. Poslaním súťažnej prehliadky je podnietiť záujem amatérov o vlastnú tvorbu, podporovať ich kreativitu a vytvoriť platformu pre konfrontáciu úrovne amatérskej tvorby.

NOVEMBER 2010

Program tvorí súťažná prehliadka Moment a informatívne sekcie Slovakia – My Home, Europe – My Home, Slovensko z archívu, Európske monumenty, Film a veľkomesto a Človek a vek. Viac na www.eurotourpiestany.sk.

11. – 13. november

Festival dobrodružných filmov HoryZonty 2010

(miesto konania – Trenčín – Posádkový dom)

Festival HoryZonty uvedie amatérske snímky s outdoorovou tematikou, ktoré bude hodnotiť trojčlenná porota. Diváci sa budú môcť zoznámiť so zaujímavými hosťami a zabaviť sa na sprievodných podujatiach. Pozvanie na festival tento rok prijali Steve Lichtag – režisér, ktorý sa potápa so žralokmi, či Erik Baláž a Robert Rajchl so svojím filmom o výnimočnosti a záchrane Tichej doliny *Strážca divočiny*. Viac na www.horyzonty.sk.

11. – 13. november

6. medzinárodná prehliadka krátkych filmov Starcov poklad

(miesto konania – Dolný Kubín – Kino Choč)

Program tohtoročnej prehliadky Starcov poklad ponúkne divákovi filmové predstavenia pre základné a stredné školy, bloky krátkych dokumentov a krátkych študentských filmov z FTF VŠMU v Bratislave, FDU AU v Banskej Bystrici a FAMU v Prahe. Premietajú sa budú aj krátke amatérske filmy z Medzinárodnej prehliadky AmatFest 2010 v Námestove. Jedným z najcennejších úlovkov prehliadky Starcov poklad bude celovečerný film *Panika v mestečku*, uvedený v rámci slávnostného otváracieho večera 12. novembra. Viac na www.filmklub23.sk.

17. – 23. november

Festival francúzskych filmov

(miesto konania – Trenčín – Dom armády / Artkino Metro)

Na medzinárodnom Festivale francúzskych filmov sa tento rok premieta snímky *Už dávno Ťa milujem* (r. P. Claudel), *Matky a dcéry* (r. J. Lopes-Curval), *Welcome* (r. P. Lioret), *Božie kancelárie* (r. C. Simon), *Dievča z vlaku* (r. A. Téchiné), *Gainsbourg* (r. J. Sfar), *Koncert* (r. R. Milhaileanu), *Agnèsine pláže* (r. A. Varda) a *Tajomstvo múmie* (r. L. Besson). Viac na www.trencin.sk.

18. november

Projekcia slovenského filmu Hranica vo Vysokoškolskom klube Elam

(miesto konania – Bratislava – Vysokoškolský klub Elam)

Projekciu dokumentárneho filmu *Hranica* osobne uvedie jeho režisér Jaro Vojtek. Viac na www.elam.sk.

NOVEMBER 2010

18. – 21. november

Víkend atraktívneho divadla

(miesto konania – Zvolen – Zámok / DK Podborová / DK ŽSR)
Víkend atraktívneho divadla je medzinárodný divadelný festival spojený s prezentáciou ďalších foriem súčasného umenia. Podujatie popri divadelných vystúpeniach prinesie aj projekcie dvoch slovenských filmov: *Malý zúrivý Robinson* (r. T. Diosi) a *Prišiel k nám Old Shatterhand* (r. D. Hanák). Viac na www.atraktivnedivadlo.sk.

19. – 21. november

Programovací seminár zástupcov FK

(miesto konania – Martin – Kino Strojár)

Tradičný seminár zástupcov filmových klubov ponúkne novinky určené do slovenskej distribúcie v roku 2011. Nový rok v klubových kinách prinesie viaceré filmové lahôdky; podmanivý film z prostredia tokijských nočných klubov *Vojdi do prázdna* (r. G. Noé), úspešnú drámu *Single Man* (r. T. Ford) s Collinom Firthom v hlavnej úlohe, napínavý triler *Sama v Afrike* režisérky Claire Denis, či novinku Jasminy Žbanič *Na ceste*. Lektorské úvody k filmom zabezpečia Peter Michalovič a Martin Ciel. Súčasťou seminára bude valné zhromaždenie Asociácie slovenských filmových klubov. Viac na www.asfk.sk.

19. november – 23. december

Vianočné trhy 2010

(miesto konania – Bratislava – Františkánske námestie)

Už po štvrtýkrát bude mať Slovenský filmový ústav (SFÚ) svoj predajný stánok na bratislavských Vianočných trhoch. Zaujímavosťou v ňom nájdete edičné produkty SFÚ z oblasti filmovej literatúry, CD a DVD nosiče za zvýhodnené ceny. Novinkou v ponuke bude Zlatá kolekcia slovenských rozprávok na DVD. O predajný stánok sa SFÚ opäť delí s Divadelným ústavom a Hudobným centrom. Viac na www.sfu.sk.

20. november

5. Festival o horách a cestovaní Vysoké hory Nitra

(miesto konania – Nitra – Mestský úrad)

Piaty ročník festivalu o horách a cestovaní opäť prinesie zaujímavé filmy, hostí a sprievodné podujatia. Na festivale sa premieta aj filmy Pavla Barabáša *Bhután – Hľadanie šťastia* a *Tajomstvo podzemia*. Viac na www.nihos.sk.

21. november o 20.00 hod.

Ozveny FAMUfestu 2010

(miesto konania – Bratislava – A4-nultý priestor)

Čerstvé filmy českej filmovej školy FAMU, víťazné aj porazené,

NOVEMBER 2010

každopádne po starostlivej selekcii a so slovenským prevkapiením. Viac na www.a4.sk.

22. november o 20.00 hod.**NU DANCE FEST 2010**

(*miesto konania – Bratislava – A4-nultý priestor*)
Súčasťou 5. ročníka medzinárodného festivalu súčasného tanca a pohybového divadla bude projekcia filmu Arnolda Kojnoka *Muzikológ a tvorca*. Vznik filmu o Milanovi Adamčiakovi inicioval pedagóg Michal Murin ako magisterskú prácu Arnolda Kojnoka na Fakulte výtvarných umení v Banskej Bystrici v ateliéri audiovizuálnej tvorby. Pôvodný magisterský videoprojekt s názvom *Opak je pravdou* sa neskôr stal podkladom pre vznik dokumentárneho filmu, ktorý Kojnok pripravil už na pôde VŠMU v ateliéri Dušana Hanáka. Viac na www.a4.sk.

22. – 26. november**3. Seminár slovenského filmu 2010: Filmové adaptácie literárnych diel**

(*miesto konania – Nitra – Aula UKF*)
Tretí ročník Seminára slovenského filmu uvedie sedemnást slovenských filmových adaptácií literárnych diel, medzi inými *Čert nespí* (r. P. Solan), *Panna zázračnica* (r. Š. Uher), *Pre mňa nehraje blues* (r. J. Medved'), *Nylonový mesiac* (r. E. Grečner), *Rivers of Babylon* (r. V. Balco) či *Tretí šarkan* (r. P. Hledík). Seminára sa osobne zúčastnia viacerí slovenskí tvorcovia, jeho súčasťou bude aj výstava filmových plagátov. Vstup na projekcie, diskusia a sprievodné podujatia je voľný. Viac na www.ssf.sk.

23. – 28. november**11. medzinárodný festival dokumentárnych filmov Jeden svet**

(*miesto konania – Bratislava – Divadlo Meteorit / A4 – Nultý priestor / Kino Mladost / Štúdio 12 / FK 35mm / Kinosála SNG / Univerzitné pastoračné centrum, Mlynská dolina*)
Program jedenásteho ročníka festivalu Jeden svet bude tvoríť osem programových sekcií: Máte právo vedieť predstaví ľudí, ktorí bojujú za ľudské práva v Číne, Barme, Rusku či na Kube, Zelené výzvy prinesú filmy o vode, odpade, rope, smogu i turizme, sekcia Zaoštréné na Irán a Afganistan uvedie filmy z nepokojných ázijských regiónov, Pohľad späť umožní obzrieť sa na (ne)dávne časy totality, sekcia Bohatstvo chudobných predstaví osudy ľudí z periférií z rôznych kútov sveta aj zo Slovenska. Sekcia Slovenský dokumentárny film 2009/2010 prinesie čerstvé autorské diela, ktoré bude posudzovať štvorčlenná medzinárodná porota v zložení: maďarský filmový vedec

NOVEMBER 2010

a kritik Lóránt Stóhr, slovenský filmový teoretik Martin Ciel, český dokumentarista Martin Mareček a nemecký dokumentarista Štefan Weiner. Sprievodnými podujatiami Jedného sveta budú verejné diskusie, divadlo, koncert či fotografická výstava. Viac na www.jedensvet.sk.

24. november o 17.00 hod.**Premietanie bulharského hraného filmu Zbohom Rio**

(*miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút*)
Prvá bulharská hororová komédia z roku 1989 o architektovi Stoevovi, ktorý vyhrá súťaž na projekt v Riu de Janeiro. Počas cesty mu na kapotu auta spadne mŕtvola a všetky jeho snahy zbaviť sa jej sú márne. Iní ale majú ten istý problém. Čia je vlastne táto mŕtvola? Na to musí prísť divák sám... Viac na www.bulkis.sk.

30. november o 20.00 hod.**Keď vám padne sánka – najsilnejšie jednozáberové scény**

(*miesto konania – Bratislava – A4-nultý priestor*)
Už-už čakáte strih, zásah filmového jazyka. On však neprichádza. Filmové scény zrazu ožívajú v rytme presne pripravenej choreografie hercov a kameramana. Niekedy sa objavia nečakane, alebo sú formálnou a myšlienkovou súčasťou diela vo svojej podstate. Majú svoj výnimočný časový status, uzavretosť a špecifickú naratívnu schému, sú akýmisi malými filmami vnorenými do celku fikcie. Jednozábberové scény, ktoré sa stali pozoruhodnou súčasťou umeleckých, ale aj technických dejín kinematografie, predstaví šéfredaktor portálu kinema.sk Peter Konečný. Viac na www.a4.sk.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

16. september – 10. január 2011**Premietanie filmov Martina Slivku – Paríž (Francúzsko)**

Projekcia filmov Martina Slivku *Etudy o človeku* zo slovenskej gotiky a *Posledná večera* v Múzeu Cluny na výstave slovenskej gotiky Zlatom a ohňom. Viac na www.musee-moyenage.fr.

8. október – 4. december**8. MF outdoorových filmov – 25 českých miest (Česká republika)**

Projekcia filmov Pavla Barabáša *Mongolsko: V tieni Džingischána* a *Cez Himaláje na bicykloch*. Viac na www.mfof.cz.

22. október – 4. november**10. MFF Kaohsiung (Taiwan)**

Projekcia filmu *Slepé lásky* (r. J. Lehotský). Viac na www.kff.tw.

NOVEMBER 2010

29. október – 1. november

Medzinárodné stretnutie speleológov Casola 2010 – Ravenna (Taliansko)

Projekcia filmu *Tepuy – Cesta do hlbín zeme* (r. P. Barabáš).
Viac na www.casola2010.it.

29. október – 6. november

5. MF dokumentárnych filmov MiradasDoc – Guía de Isora, Kanárske ostrovy (Španielsko)

Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová). Viac na
www.miradasdoc.com.

2. – 7. november

7. MF dokumentov o ľudských právach Verzio – Budapešť (Maďarsko)

Projekcia filmu *Osadné* (r. M. Škop). Viac na
www.verzio.org.

4. – 5. november

Koprodukčný trh Connecting Cottbus (Nemecko)

V rámci koprodukčného trhu počas MFF Cottbus bude prezentovaný projekt pripravovaného filmu Juraja Nvotu *Budeme sa stretať v snoch* (v produkcii spoločnosti Arina). Medzi hosťami panelovej diskusie Východoeurópska kinematografia bude riaditeľka Národného kinematografického centra SFÚ Alexandra Strelková. Viac na www.connecting-cottbus.de.

4. – 12. november

15. Fórum európskeho filmu – Lodž (Poľsko)

Na podujatí sa premietnu slovenské filmy *BRATISLAVAfilm* (r. J. Kroner), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Pokoj v duši* (r. V. Balko), *Jahodové víno* (r. D. Jabłoński). Súčasťou programu bude aj prehliadka filmov Juraja Jakubiska: *Kristove roky*, *Nevera po slovensky*, *Perinbaba*, *Tisícročná včela*, *Vtáčkovia, sирoty a blázni*, *Bathory* a prehliadka filmov s jánošíkovskou tematikou: *Jánošík* (r. J. Stakel), *Jánošík I – II* (r. P. Bielik), *Jánošík – Pravdivá história* (r. A. Holland, K. Adamik). Viac na www.cinergiafestival.com a www.charlie.pl.

5. – 12. november

17. MFF Listapad – Minsk (Bielorusko)

Na festivale uvedú filmy *Líštičky* (r. M. Fornay), *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes) a *Osadné* (r. M. Škop) v súťaži nových talentov. Viac na www.listapad.com.

NOVEMBER 2010

7. – 13. november

18. MFF Damask (Sýria)

Projekcia filmu *Líštičky* (r. M. Fornay). Viac na
www.damascusfest.com.

7. – 13. november

9. MF filmov a videa Pekingskej filmovej akadémie – Peking (Čína)

Projekcia filmov *Čmuchaľ a Sviňa zasahujú* (r. A. Kolenčík) a *Bird of Prey* (r. P. Budinský). Viac na www.isfvf.cn.

8. – 13. november

18. Filmový seminár – Budapešť, Ostrihom, Segedín (Maďarsko)

Tohtoročný filmový seminár sa uskutoční v troch rôznych maďarských mestách: Budapešti, Ostrihome a Segedíne. Na seminári sa premietnu viaceré súčasné slovenské filmy: *Bathory* (r. J. Jakubisko), *BRATISLAVAfilm* (r. J. Kroner), *Líštičky* (r. M. Fornay), *Ženy môjho muža* (r. I. Vojnár), *Legenda o lietajúcom Cypriánovi* (r. M. Čengel Solčanská), *Momentky* (r. P. Krišťúfek), *Ilja* (r. I. Ostrochovský), *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová), *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* (r. Martin Šulík), *Lahký vánok* (r. S. Karimi), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Z kola von* (r. J. Vojtek), *Cesta Magdalény Robinsonovej* (r. Marek Šulík), *Cigarety a pesničky* (r. Marek Šulík), *Kamene* (r. K. Kerekesová), *Ďakujem, dobre* (r. M. Prikler) a *Obedár* (r. L. Mihailo Kocka). Viac na www.slovaci.hu.

9. – 14. november

27. Kasselský festival dokumentárnych filmov a videí – Kassel (Nemecko)

Projekcia filmu *Osadné* (r. M. Škop). Viac na
www.filmladen.de/dokfest.

9. – 21. november

3. festival filmov strednej Európy CinEast – Luxemburg (Luxembursko)

Projekcia filmov *Osadné* (r. M. Škop), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Bathory* (r. J. Jakubisko), *Ružové sny* (r. D. Hanák), *Nedodržaný sľub* (r. J. Chlumský), *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová) a *Neverné hry* (r. M. Pavlátová). Viac na www.filmfestival.lu.

10. – 13. november

9. Festival historického filmu – Compiègne – Francúzsko

Projekcia filmu *Chodník cez Dunaj* (r. M. Luther).
Viac na www.festivaldufilm.compiègne.fr.

NOVEMBER 2010

10. – 13. november

22. MF horského a dobrodružného filmu Graz (Rakúsko)

Projekcia filmu *Bhután – Hľadanie šťastia* (r. P. Barabáš).
Viac na www.mountainfilm.com.

11. – 14. november

13. Česko-slovenská filmologická konferencia – Olomouc (Česká republika)

Aktuálna česko-slovenská filmologická konferencia je venovaná téme súčasného českého a slovenského filmu, jej podnázov znie Pluralita estetických, kultúrnych a ideových konceptov. Konferencia sa sústreďí na vývoj a premeny českého a slovenského filmu po rozdelení Československa. Vymedzením témy chcú organizátori zmeniť nezáujem odbornej verejnosti o súčasný domáci film, kedy chýbajú hlbšie analýzy či interpretácie, ktoré by zachytili premenu tuzemskej tvorby. Témy príspevkov českých a slovenských filmológov sú rozdelené do troch okruhov: Revízia, rekonštrukcia a alternácia histórie, Reflexia súčasnosti a Zmena estetických kánonov. Súčasťou konferencie bude aj projekcia filmu Jara Vojtka *Z kola von*.

11. – 14. november

34. filmový a video festival Margaret Mead – New York (USA)

Projekcia filmu *Osadné* (r. M. Škop). Viac na www.amnh.org.

11. – 14. november

FAMUfest – Praha (Česká republika)

Projekcia filmov *Wood Story* (r. M. Holub, M. Capovčák),
Mamma Who Bore Me (r. J. Kovalčíková) a *Lives for Sale*
(r. K. Herczegová). Viac na www.famufest.cz.

12. – 14. november

15. festival filmov o prírode a dobrodružstve Explorimages 2010 – Nice (Francúzsko)

Projekcia filmu *Carstenz – Siedma hora* (r. P. Barabáš).
Viac na www.explorimages.com.

12. – 21. november

28. MF horských filmov Torelló (Španielsko)

Projekcia filmu *Bhután – Hľadanie šťastia* (r. P. Barabáš).
Viac na www.torellomountainfilm.cat.

14., 21. a 28. november

Premietanie slovenských filmov v kultúrnom centre Nicalas Salmeron – Madrid (Španielsko)

Premietanie slovenských filmov *Jánošík I. a II.* (r. P. Bielik),

NOVEMBER 2010

Sokoliar Tomáš (r. V. Vorlíček) a *O dve slabiky pozadu*
(r. K. Šulajová). Viac na www.mzv.sk/madrid.

18. november – 7. december

25. filmový festival Európskej únie – Ottawa, Vancouver, Montreal (Kanada)

Projekcia filmu Juraja Nvotu *Muzika*. Viac na www.mzv.sk/ottawa,
www.eutorontofilmfest.ca a www.cfi-hcf.ca.

19. – 20. november

Mesiac v nás – Otvorený dialóg o menštruácii – Praha (Česká republika)

Projekcia filmu *Mesiac v nás* v Kaiserštejnskom paláci v Prahe a diskusia s režisérkou Dianou Fabiánovou.
Viac na www.mesicvnas.cz.

19. – 26. november

20. Týždeň experimentálneho filmu – Madrid (Španielsko)

Súčasťou podujatia bude prehliadka filmov Dušana Hanáka:
322, Ja milujem, ty miluješ, Ružové sny, Obrazy starého sveta, Papierové hlavy a Tichá radosť. Viac na
www.semanacineexperimentalmadrid.com.

20. – 27. november

3. MF dokumentárnych filmov Jaén (Španielsko)

Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová). Viac na
www.festivaldecinedocumentaldejauen.com.

24. november – 2. december

14. MFF Black Nights – Talin (Estónsko)

Projekcia filmov *Líštičky* (r. M. Fornay), *3 sezóny v pekle* (r. T. Mašin) a *Prežiť svoj život* (r. J. Švanmajer). Do programu festivalu je zaradená samostatná sekcia venovaná Československej novej vlne. V rámci nej sa premietnu slovenské filmy *Drak sa vracia* (r. E. Grečner), *Kristove roky* (r. J. Jakubisko), *Slávnosť v bohanickej záhrade* (r. E. Havetta), *Slnko v sieťi* (r. Š. Uher) a *322* (r. D. Hanák). Viac na www.poff.ee.

25. – 26. november

Mesiac dokumentárneho filmu – Filmotéka v Grenobli (Francúzsko)

V rámci podujatia Mesiac dokumentárneho filmu sa premietnu filmy *Hranica* a *My zdes* za osobnej účasti režiséra Jara Vojtka.
Viac na www.cinemathequedegrenoble.fr.

pripravila Eva Michalková
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Bratislavský festival v znamení zmeny

Medzinárodný filmový festival Bratislava začína tento rok o mesiac skôr. 12. ročník tradičného slovenského sviatku kinematografie sa uskutoční v dňoch 4. – 11. novembra 2010 a ponúkne spolu dve stovky filmov, ktoré premietne v siedmich kinosálach hlavného mesta. Okrem samotných filmových premietaní na návštevníkov čakajú aj stretnutia s mnohými zahraničnými hosťami a bohaté sprievodné podujatia.

„Keď návštevníci vstúpia do festivalových priestorov, istotne ich prekvapí záplava žltej a čiernej. Tieto farby sme si pre komunikáciu vizuál zvolili preto, že sa používajú na staveniskách. MFF Bratislava totiž už od minulého roka prechádza rozsiahlymi zmenami,“ predstavuje aktuálnu koncepciu bratislavského festivalu jeho umelecký riaditeľ Matthieu Darras. Jadro programu tvoria súťažné sekcie – súťaž prvých a druhých hraných filmov, súťaž krátkych filmov a súťaž dokumentárnych filmov, v každej z nich je zaradených desať titulov. Zníženie počtov filmov v súťažiach má podľa Darrasa za cieľ venovať všetkým z nich náležitú pozornosť. Hlavná súťaž predstaví desať výnimočných autorských diel, sedem v stredoeurópskej a jednu v medzinárodnej premiére. Každý zo súťažných filmov je iný, má vlastný rukopis, všetky však spája téma rodinných vzťahov a prírody. Do poroty súťaže hraných filmov zasadnú riaditelia veľkých svetových festivalov: Eva Zaoralová, Aude Hesbertová, Kim Dong-ho, Mikel Olaciregui a Mirsad Purivatra. Okrem

práce v porote každý z porotcov uvedie v sekcii Zlatá panoráma jeden film, ktorý mal tento rok premiéru na jeho festivale. Porotcovia tak osobne predstavujú víťazné snímky z Karlových Varov, Paríža, Pusanu, San Sebastiánu a Sarajeva.

Sekcie pod hlavičkou Panoráma predstavujú hranice filmového jazyka (Proti prúdu) a žánrové filmy (Špeciál). Pribudla tiež nová sekcia Tu a tam, zameraná na filmy, ktoré vznikli v okolitých štátoch, alebo veľmi vzdialených krajinách Ázie či Južnej Ameriky. Sekcia Všetci na pláži premietne snímky odohrávané sa na morskom pobreží, ďalšia novinka Zlí chlapi spávajú dobre približujú filmy s tematikou korupcie. „Hoci na prvý pohľad veľa spoločného nemajú, keď ich pozornejšie porovnáme, uvedomíme si, že v podstate ide o dve strany jedného prístupu ku kinematografii,“ opisuje novú festivalovú sekciu Darras. „Film je zvláštne médium: sprostredkúva nám ďaleké miesta a nepriame zážitky. Ťažko si predstavíš lepšie miesto na snívanie ako pláže zo sekcie Všetci

foto: Park Orkus

Záber z filmu *Odtiaľto až na večnosť*.

na pláži. Na druhej strane má film aj morálnu povinnosť zobrazovať prítomnosť „tu a teraz“, vrátane tých najhorších korupčných praktík, aké nájdeme v odvážnych snímkach sekcie Zlí chlapi spávajú dobre,“ dodáva.

MFF Bratislava tento rok navštívi mnoho významných hostí, spomeňme maďarského režiséra Kornéla Mundruczóa, francúzskeho tvorca Raphaëla Najdara či Argentínčana Pablo Trapera. Český režisér Jan Švankmajer si prevezme Ocenenie MFF Bratislava za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii a zároveň uvedie retrospektívnu prehliadku svojej tvorby. Súčasťou festivalového diania budú každodenné besedy s hosťami, cieľom podujatia je podľa Matthieua Darrasa vytvoriť priestor na diskusiu v príjemnej a priateľskej atmosfére. Ďalšou prioritou je obnoviť kontakt s mestom, v ktorom sa festival odohráva. „Po kine *Mladosť a divadlo DPOH*, ktoré pribudli k festivalovým priestorom v roku 2009, rozširujeme naše pole pôsobnosti v Bratislave i na kinosálu *Filmovej a televíznej fakulty VŠMU* a poslucháreň *Slovenskej národnej galérie*“ hovorí Darras.

Osobitnú pozornosť festival venuje prezentácii domácej ki-

nematografie. V sekcii *Made in Slovakia* predstaví novinku Jara Vojteka *Z kola von: Čo je za tým?*, dokument *Identity* Petrážalky Juraja Chlpíka, film mladého režiséra Petra Magáta *Onemanshow* s Csongorom Kascaiom v hlavnej úlohe, snímku kanadskej režisérky slovenského pôvodu Ingrid Veninger s názvom *Madra* a ďalšie slovenské filmy z posledného obdobia. Slovensko bude mať za súčasť aj v porote dokumentárnych filmov, do ktorej popri iných zasadne Marko Škop, a v porote krátkych filmov, ktorej členom bude aj Mátýas Priklér.

Súčasťou tohtoročného MFF Bratislava budú viaceré sprievodné podujatia. Už po piaty raz sa odohrá slávnostné vyhlásenie ocenení Kinema Film roka v spolupráci s internetovým portálom Kinema.sk, novinkou je udelenie ceny Film Europe Awards za mimoriadny tvorivý počin slovenského filma, ktorý získal uznanie v zahraničí. Pod hlavičkou MFF Bratislava sa tento rok uskutoční aj slávnostné vyhlásenie víťazov 8. ročníka scenáristickej súťaže Cena Tibora Vichtu. Po skončení bratislavskej časti sa festival presunie do Košíc, Banskej Bystrice, a po prvý raz aj do Žiliny.

(lwe)

(*L'immortel, Francúzsko, 2010*) 35 mm, ŠUP, 118 min., MN 15, české titulky, akčný triler

22 výstrelův

Réžia: Richard Berry. **Námet:** Franz-Olivier Giesbert – román *L'immortel* (2007). **Scenár:** Richard Berry, Matthieu Delaporte, Alexandre de la Patellière. **Kamera:** Thomas Hardmeier. **Strih:** Camille Delamarre. **Hudba:** Klaus Badelt. **Hrajú:** Jean Reno, Kad Merad, Jean-Pierre Darroussin, Marina Fois, Luc Palun, Richard Berry, Joey Starr. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Charizmatický Jean Reno ako Charly Mattei hrá vo francúzskom triléri bývalého mafiána, ktorý posledné tri roky vedie pokojný život v ústraní a venuje sa rodine. Raz ráno ho na parkovisku prepadnú maskovaní muži a zasiahnu ho 22 guľkami. On však strelbu prežije a jeho krutá pomsta na seba nenechá dlho čakať. Minulosť Matteia dože-

nie, až keď sa objaví jeho kamarát z detstva. Prisahal si vernosť na život a na smrť, ale po rokoch je všetko inak... Film *22 výstrelův* je fikciou založenou na realite každodenného života, hovorí o podsvetí francúzskej mafie v Marseilles. Réžisér Richard Berry sa inšpiroval časťou úspešného románu Franza-Oliviera Giesberta *L'immortel*.

PREMIÉRA: 18. II. 2010

(*Alpha and Omega, USA, 2010*) DCP, 88 min., MP 7, slovenský dabing, animovaný 3D

Alfa a Omega 3D

Réžia: Anthony Bell, Ben Gluck. **Scenár:** Chris Denk Steve Moore. **Strih:** Scott Anderson. **Hudba:** Chris Bacon. **V slovenskom znení:** Táňa Pauhofová, Ivan Šándor, Tomáš Maštáir, Peter Rúfus, Eduard Vitek. **Distribútor:** Palace Pictures

Čo nemôže chýbať pri správnom dobrodružstve na ceste? Stopovanie, naskakovanie do rozbehnutých kamiónov, zúrivé medvede, či stretnutie s husou golfistkou. Stačí sa opýtať Kate a Humphreyho! Sú to dvaja vici z jednej svorky, no je medzi nimi obrovský rozdiel. Kate je z rodu Alfa, ktorý vedie svorku, Humphrey je Omega vlk, stojaci na najnižšej prieč-

ke hierarchie. Aby otec Kate zaistil klud v ich svorku, rozhodne sa zasnúbiť svoju dcéru so synom konkurenčného Alfa samca. Škrť cez rozpočet im urobia ľudia, ktorí Kate a Humphreyho pri love zasiahnu uspávacou strelou. Obaja sa ocitnú ďaleko od domova v prírodnom parku. Rozhodnú sa vrátiť späť domov. Dobrodružná cesta sa môže začať...

PREMIÉRA: 4. II. 2010

(*Due Date, USA, 2010*) 35 mm, ŠUP, 95 min., MN 15, slovenské titulky, komédia

Deadline

Réžia: Todd Phillips. **Námet:** Alan R. Cohen, Alan Freedland. **Scenár:** Alan R. Cohen, Alan Freedland, Adam Szykiel, Todd Phillips. **Kamera:** Lawrence Sher. **Strih:** Debra Neil-Fisher. **Hudba:** Christophe Beck. **Hrajú:** Robert Downey Jr., Zach Galifianakis, Michelle Monaghan, Jamie Foxx, RZA, Juliette Lewis, Alan Arkin, Rhoda Griffis, Barry Hopkins. **Distribútor:** Continental Film

V komédii *Deadline* sa predstavi nesúrodá dvojica mužov, ktorých zhoda náhod privedie na spoločnú cestu a tá im obom zmení život. Petrovi Highmanovi sa malo naraďiť prvé dieťa už pred piatimi dňami. Preto sa ponáha na letisko v Atlante, aby stihol let domov a mohol byť prítomný pri pôrode svojej ženy. Jeho

najčistejšie zámery sa však úplne zvrhnú, keď vďaka náhodnému stretnutiu so snaživým hercom Ethanom Tremblayom musí opustiť lietadlo a vydať sa spoločne s ním na road trip. Počas cesty Ethan zničí niekoľko áut, mnoho priateľstiev a v neposlednom rade Petrove nervy.

PREMIÉRA: 4. II. 2010

(*The Devil, USA, 2010*) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 80 min., MN 15, slovenské titulky, horor

Diabol

Réžia: John Erick Dowdle. **Námet:** M. Night Shyamalan. **Scenár:** Brian Nelson. **Kamera:** Tak Fujimoto. **Strih:** Elliot Greenberg. **Hudba:** Fernando Velázquez. **Hrajú:** Chris Messina, Geoffrey Arend, Logan Marshall-Green, Bojana Novakovic, Jenny O'Hara, Bokeen Woodbine, Jacob Vargas. **Distribútor:** Tatrafilm

V jeden obyčajný deň sa päťka ľudí stretne vo výfahu. Všetci majú za sebou svoju minulosť, niekto horšiu, iný lepšiu. Pokojná atmosféra nevinných jazdy naprieč poschodiami sa zmení v okamihu, keď vo výfahu uviaznu. Tento výfah totiž nebol ničím výnimočný, až kým si ho pán temnot nevybral za svoje ihrisko a necitlo sa v ňom päť nevinných

a nič netušiacich ľudí. Alebo štyroch? Tým piatym je on sám, aby si dokázal čo najlepšie vychutnať desivú zábavu. Výfah pre našich hrdinov už nie je len smrtiacou pascou, je to nočná mora, ktorá sa v diablových rukách zmení na samotnú esenciu pekla. Tentokrát nepôjde o to, kto prežije, ale o to, kto a ako zomrie.

PREMIÉRA: 11. II. 2010

(Harry Potter and the Deathly Hallows: Part I, USA / V. Británia, 2010) 35 mm, MP 7, slovenský dabing, **dobrodružný, fantasy**

Harry Potter a Dary smrti I

Réžia: David Yates. **Námet:** J. K. Rowling – román *Harry Potter a Dary smrti* (2007). **Scenár:** Steve Kloves. **Kamera:** Eduardo Serra. **Strih:** Mark Day. **Hudba:** Alexandre Desplat. **Hrajú:** Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Ralph Fiennes, Helena Bonham Carter, Alan Rickman, Jason Isaacs, John Hurt, Maggie Smith. **Distribútor:** Continental Film

Siedme pokračovanie dobrodružstiev Harryho Pottera bude rozdelené do dvoch filmov. Prvá časť začína, keď sa Harry, Ron a Hermiona vydávajú na nebezpečnú misiu, ktorej cieľom je nájsť a zničiť tajomstvo Voldemortovej nesmrteľnosti – víteály. Trojica sa musí spoľahnúť iba na seba,

pretože profesori im už nepomôžu, navyše medzi nimi pôsobia temné sily, usilujúce o ich rozdelenie. Medzitým sa svet kúzelníkov stal nebezpečným miestom pre všetkých nepriateľov Pána zla. To najcennejšie, čo Voldemort chce, je Harry Potter. Posledná bitka s Pánom zla sa blíži...

PREMIÉRA: 18. II. 2010

(Kuky se vrací, Česká republika / Dánsko / Veľká Británia, 2010) 35 mm, ŠUP, 95 min., MP 12, **rodinný film**

Kuky se vrací

Réžia: Jan Svěrák. **Námet a scenár:** Jan Svěrák. **Kamera:** Vladimír Smutný. **Strih:** Alois Fišárek. **Hudba:** Michal Novinský. **Hrajú:** Ondřej Svěrák, Kristýna Fuitová Nováková, Filip Čapka, Oldřich Kaiser. **Hlasy:** Zdeněk Svěrák, Ondřej Svěrák, Jiří Macháček, Petr Čtvrtníček, Jiří Lábus, Ondřej Vetchý, Jiří Schmitzer, Pavel Liška. **Distribútor:** Film Europe

V dobrodružnom i poetickom rodinnom príbehu *Kuky se vrací* hlavnú rolu preberajú hrdinovia zo sveta detskej predstavivosti. Keď šesťročnému Ondrovi trpiacemu astmou vyhodia jeho milovanú hračku, ružového plyšového medvedíka Kukuho, začne v jeho fantázii ožívať. Putuje divokou prírodou, kde na neho

čihajú nebezpečenstvá, spoznáva zvláštne tvory a túži sa vrátiť na svoju políčku do detskej izby. Je to len detská fantázia, alebo *Kuky* naozaj zažíva najväčšie dobrodružstvo svojho plyšového života? Film Jana Svěráka netradične kombinuje hraný a animovaný príbeh a je plný akčných scén a vtipných dialógov.

PREMIÉRA: 7. IO. 2010

(Machete, USA, 2010) 35 mm, 105 min., MN 18, české tituly, **akčný**

Machete

Réžia: Robert Rodriguez. **Ethan Maniquis. Scenár:** Robert Rodriguez, Álvaro Rodríguez. **Kamera:** Jimmy Lindsey. **Strih:** Rebecca Rodriguez. **Hudba:** John Debney, Carl Thiel. **Hrajú:** Danny Trejo, Michelle Rodriguez, Lindsay Lohan, Robert De Niro, Steven Seagal, Jessica Alba, Rose McGowan. **Distribútor:** Palace Pictures

Vyzeral ako celkom obyčajný robotník z ulice a bol ideálnym kandidátom na to, aby naňho hodili vraždu. Ale ukázalo sa, že je to Machete, legendárny bývalý elitný agent, ktorého sa neoplatí nahnevať. Po tom, ako ho mexický drogový magnát Torrez nechal v pustatine polomŕtveho, sa mu podarilo prežiť a ujsť do Texasu, kde chce zabudnúť na svoju minulosť. Tam ale narazí

na hustú sieť korupcie a podvodov, na konci ktorej leží zastrelený senátor a Machete ako hlavný obvinený. Machete sa vydáva očistiť svoje meno a odhalíť zákerné spiknutie, v ceste mu však stojí nemilosrdný podnikateľ Booth, šialený strážca hranice Von a Santana Rivera, krásna imigračná úradníčka, ktorá nevie, či sa má riadiť zákonom, alebo srdcom.

PREMIÉRA: 11. II. 2010

(The Town, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 125 min., MN 15, slovenské tituly, **kriminálny triler**

Mesto

Réžia: Ben Affleck. **Námet:** Chuck Hogan – román *Prince of Thieves: A Novel* (2004). **Scenár:** Peter Craig, Ben Affleck, Aaron Stockard. **Kamera:** Robert Elswit. **Strih:** Dylan Tichenor. **Hudba:** David Buckley, Harry Gregson-Williams. **Hrajú:** Ben Affleck, Blake Lively, Jeremy Renner, Jon Hamm, Pete Postlethwaite, Rebecca Hall, Chris Cooper, Titus Welliver. **Distribútor:** Continental Film

V Bostone sa ročne stane asi tristo lúpeží. Väčšina zlodejov žije v malej štvrti Charlestown. Jedným z nich je Doug MacRay, ktorý sa však od typických miestnych kriminálnikov líši – na rozdiel od nich mal šancu na úspech, no sám si vybral cestu bankového lupiča. Jeho kumpáni sú mu jedinou rodinou. Pri poslednej ak-

cii vezmú ako rukojemníčku vedúcu banky, ktorá zhodou okolností žije v Charlestowne. Doug sa do nej zamiluje a chce začať žiť nový život. S federálnou políciou v päťtách však nebude jednoduché zmiznúť. Všetky voľby, ktoré kedy mal, sa scvrkli do jednej: buď podvedie kamarátov, alebo stratí ženu, ktorú miluje.

PREMIÉRA: 25. II. 2010

(Somewhere, USA, 2009) 35 mm 98 min., MP 12, české titulky, **dráma**

Odnikial' niekam

Réžia: Sofia Coppola.
Scenár: Sofia Coppola.
Kamera: Harris Savides.
Strih: Sarah Flack.
Hudba: Phoenix. **Hrajú:** Stephen Dorff, Elle Fanning, Chris Pontius, Laura Ramsey, Michelle Monaghan, Karissa Shannon, Becky O'Donohue.
Distribútor: Tatrafilm

Známy herec Johnny býva v legendárnom hoteli Chateau Marmont v Hollywoode. Dni a noci trávi jazdami vo Ferrari a hýrením v nekonečnom prúde dievčat a drog. Zrazu sa však na nečakanú návštevu dostaví jeho jedennásročná dcéra Cleo z Johnneho stroskotaného manžel-

stva. Toto stretnutie Johnneho prinúti prehodnotiť svoj doterajší život a postaví sa čelom k otázke, akou životnou cestou sa vyberie? Štvrtý celovečerný film režisérky Sofie Coppola v septembri 2010 získal Zlatého leva na 67. MFF v Benátkach.

PREMIÉRA: IB. II. 2010

(Piko, Česká republika, 2010) 35 mm, 90 min., MP 12, **dráma / dokument**

Piko

Réžia: Tomáš Řehořek.
Scenár: Tomáš Řehořek.
Kamera: Tomáš Řehořek.
Strih: Lenka Hojková.
Hrajú: Rostislav Novák, Miloslav König, Štěpán Benoni, Simona Zmrzla, Vanda Hybnerová, Jiří Černý, Adam Kraus.
Distribútor: Continental Film

Pôvodne bol projekt zamýšľaný ako celovečerný dokument, zobrazujúci životné príbehy trojice mužov, osudy ktorých rôznym spôsobom ovplyvňovala droga. Jeden z nich patril k najvýraznejším vynálezcom a výrobcom pervífínu, druhý roky pôsobil na protidrogovom oddelení polí-

cie a ten trefí, známy rocker, prepadol drogovej závislosti. Dramatické zvraty v osudoch trojice hrdinov inšpirovali tvorcov filmu k nápadu spojiť dokumentárne výpovede s hravými sekvenciami. V nich sa zrkadlí strhujúci pád na samé dno, aj cesta z pekla späť do života.

PREMIÉRA: IB. II. 2010

(Pouta, Česká republika, 2010) 35 mm, ŠUP, 146 min., MP 12, **triler**

Pouta

Réžia: Radim Špaček. **Scenár:** Ondřej Stindl. **Kamera:** Jaromír Kačer. **Strih:** Anna Johnson Ryndová. **Hudba:** Tomáš Vtípil. **Hrajú:** Ondřej Malý, Kristína Farkašová, Martin Finger, Luboš Veselý, Lukáš Latinák, Barbora Milotová, Oldřich Kaiser, Ivana Uhlířová, Iva Pazdlerková, Jana Janěková, Tereza Nvotová.
Distribútor: Tatrafilm

Československo, 1982. Totalitný režim sa zdá byť nekonečný. Antonín, príslušník tajnej polície, je vnútorne rozorvaný, možno až psychopatický násilník, plný neartikulovaného hnevu a zúfalstva. Znudený všetkým okolo seba nasmeruje svojich démonov k neuchopiteľnému bodu – mladej žene Kláre. Nie je to láska ani iný druh čistej vášne, skôr spaľu-

júca túžba uniknúť zo šedej a nudnej kľetky. Antonínova nezmyselná snaha získať Kláru pre seba ho obracia nielen proti tradičným nepriateľom režimu, ale aj proti vlastným ľuďom a samotnému systému. To, že hrdina porušuje pravidlá organizácie, ktorej slúži, nie je občianskym gestom, ale zbesilou osobnou vzburou.

PREMIÉRA: IB. II. 2010

(Ne te retourne pas, Francúzsko / Taliansko / Luxembursko / Belgicko, 2009) 35 mm, ŠUP, 111 min., MN 15, české titulky, **mysteriózny triler**

Premena

Réžia: Marina De Van. **Námet:** Marina De Van. **Scenár:** Marina De Van, Jacques Akchoti. **Kamera:** Dominique Colin. **Strih:** Mike Fromentin. **Hudba:** Luc Rollinger. **Hrajú:** Sophie Marceau, Monica Bellucci, Andrea di Stefano, Brigitte Catillon, Thierry Neuvic, Sylvie Granotier, Augusto Zucchi.
Distribútor: Film Europe

Jeanne, matka dvoch deťí, je úspešná autorka biografii, ktorá práve píše svoj prvý román. Je úplne pohltená písaním, postupne si však začína všimnúť, že sa okolo nej a najmä s ňou dejú zvláštne veci. Má pocit, že jej telo sa záhadným spôsobom mení a ona nespoznáva svoju vlastnú tvár v zrkadle. Rodina pripisuje jej

správanie stresu, no Jeanne vie, že za týmito bizarnými udalosťami sa skrýva niečo viac. Počas návštevy svojej matky nachádza fotografiu neznámej ženy, ktorá ju donúti začať pátranie. Táto žena by totiž mohla byť kľúčom k odhaleniu príčiny záhadných zmien Jeanninej identity.

PREMIÉRA: IB. II. 2010

(The Social Network, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 121 min., MP 12, slovenské titulky, **dráma**

Sociálna sieť

Réžia: David Fincher. **Námet:** Ben Mezrich – kniha *The Accidental Billionaires: The Founding of Facebook. A Tale of Sex, Money, Genius, and Betrayal* (2009). **Scenár:** Aaron Sorkin. **Kamera:** Jeff Cronenweth. **Strih:** Kirk Baxter, Angus Wall. **Hudba:** Trent Reznor, Atticus Ross. **Hrajú:** Jesse Eisenberg, Andrew Garfield, Justin Timberlake, Brenda Song, Rooney Mara, Armie Hammer, Max Minghella, Rashida Jones. **Distribútor:** Itafilm

Každá doba má svojich vizionárov, ktorí za sebou zanechajú zmenený svet. Vo filme *Sociálna sieť* režisér David Fincher umožňuje nahliadnúť do zákulisia vzniku Facebooku, najrevolučnejšieho sociálneho fenoménu nového storočia. Vo filme sa prelínajú odlišné pohľady hyperinteligentných mladých mužov, ktorí

svorne tvrdia, že práve oni boli pri tom, keď Facebook vznikol. Výsledkom je dráma plná tvorby aj deštrukcie, ktorá sa zámerne vyhýba jednostrannej interpretácii a poukazuje na rozpory v subjektívnych výkladoch udalostí. Film odzrkadľuje neustále sa meniace sociálne vzťahy, ktoré sú pre našu súčasnosť charakteristické.

(Les aventures extraordinaires d'Adèle Blanc-Sec, Francúzsko, 2009) 35 mm, ŠUP, 107 min., MP 12, české titulky, **dobrodružný, akčný, fantasy**

Tajomstvo múmie

Réžia: Luc Besson. **Kamera:** Thierry Arbogast. **Strih:** Julien Rey. **Hudba:** Eric Serra. **Hrajú:** Louise Bourgoin, Mathieu Amalric, Gilles Lellouche, Jean-Paul Rouve, Jacky Nercessian, Laure de Clermont-Tonnerre. **Distribútor:** Continental Film

Píše sa rok 1912 a mladá šarmantná reportérka Adèle je ochotná spraviť čokoľvek, aby dosiahla svoj cieľ – plaví sa do Egypta, aby tu preskúmala múmie všetkých tvarov a veľkostí. Neohrozene sa vrhá do boja s podvodníkmi, šialenými vedcami, či skorumpovanými politikmi. Medzitým nastane vo Francúzsku panika.

Z vajca pterodaktyla, uloženého v parížskom múzeu, sa vyliahne mláďa a rýchlo narastie do obrovských rozmerov. Vo chvíli, keď Paríž ohrozuje 136 miliónov starý vtákojašter, je to práve ona, kto mestu pribehne na pomoc. Luc Besson sa vracia na plátna kín s púťavou adaptáciou klasického komiksu.

(Videocracy, Švédsko / Dánsko / Fínsko / V. Británia, 2009) 35 mm, 85 min., MP 12, české titulky, **dokumentárny film**

Videokracia

Réžia: Erik Gandini. **Scenár:** Erik Gandini. **Kamera:** Manuel Alberto Claro, Lukas Eisenhauer. **Strih:** Johan Söderberg. **Hudba:** Krister Linder, David Österberg, Johan Söderberg. **Distribútor:** Film Europe

Dokumentárny film Erika Gandiniho o „talianskej realite“ vytváranej médiami odhaľuje šokujúce skutočnosti zo zákulisia mediálneho priemyslu. Výnimočný dokument divákov prevedie televíznou kultúrou Talianska za posledných tridsať rokov, na ktorú mal vplyv jediný muž – prezident

a mediálny magnát Silvio Berlusconi. Talianom bol denne predkladaný perfektné zostavený systém bezduchej televíznej zábavy a politiky. Dokument zobrazuje následky televízneho experimentu, ktorému sú Taliani vystavení niekoľko desaťročí a divákov zavedie až do tých najvyšších sfér.

pripravili **Eva Michalková** a **Miro Ulman**
(**REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TYKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!**)

Z FILMOVÉHO DIANIA

Distribučná spoločnosť SPI sa zmenila na Film Europe

Filmová distribučná spoločnosť SPI International zmenila od 1. októbra 2010 svoj názov na Film Europe. Spoločnosť sa zameriava na kinodistribúciu, produkciu, nákup a predaj zahraničných, najmä európskych filmov a zároveň je poskytovateľom káblových a satelitných televíznych staníc Kino CS, Doku CS, Muzika CS. Kľúčovým prvkom stratégie spoločnosti Film Europe s.r.o. je podpora európskej filmovej tvorby, v súčasnosti pripravuje spustenie prvého celoeurópskeho prémiového televízneho kanálu FilmEurope TV. Spolupracuje s európskymi, ázijskými a inými svetovými televíziami, vrátane káblových, satelitných a IPTV platforiem, ako aj s operátormi a distribútormi nových médií. Film Europe s.r.o. podporuje filmársku komunitu, na viacerých slovenských festivaloch udeľuje vlastné ocenenie Film Europe Award. Spoločnosť pôsobí v Českej republike, na Slovensku, v Maďarsku a čoskoro aj vo Veľkej Británii a Francúzsku, jej zakladateľom, vlastníkom a generálnym riaditeľom je Ivan Hronec. Informácie o Film Europe s.r.o. po novom nájdete na adrese www.filmeurope.eu.

(ts)

Z tmy na svetlo

Diana Fabiánová (1979) sa uviedla svojim prvým dlhometrážnym dokumentárnym filmom *Mesiac v nás* viac ako úspešne. A nie len v domácom prostredí. Tabuizovaná téma ženskej menštruácie spracovaná s ľahkosťou a vtípom oslovila nielen ženskú časť publika. V odkrývaní tabuizovaných tém pokračuje Fabiánová aj vo svojich ďalších pripravovaných projektoch.

Tvojmu debutovému dokumentu *Mesiac v nás* sa mimoriadne darí a stále vyvoláva ohlas po celom svete...

Film naďalej cestuje po festivaloch, ale ja sa už snažím cesty redukovať na minimum. Trvá to už rok a pol. Prakticky každý týždeň – dva sa niekde premieňa. Ľahko sa pri tom zabudne na reálny pracovný život. No úprimne sa teším, že dokument oslovuje aj naďalej. Už si ide akousi samospúšťou mimo mňa. V Rusku si ho sami preložili, nadabovali a púšťajú ho v artkinách a na školách. Ministerstvo kultúry v Španielsku ide film prezentovať po Afrike. Bude to pojazdné kino. Za každým premietaním bude diskusia. Na to sa veľmi teším. Som zvedavá ako vnímajú menštruáciu africké ženy a dievčatá. A africký muž! Podobne to s Mesiacom v nás robia aj v Španielsku. Pojazdné kino jazdí do miest, kde ľudia nemajú možnosť kontaktu s kultúrou. Myslím, že to je super nápad doniesť filmy do odľahlých končín a vytvárať diskusie.

Bude určite zaujímavé sledovať ako tému menštruácie prijímajú ženy v Afrike.

Veľmi. Neviem čo čakať. Mala som problémy s odvysielaním v Spojených štátoch a pri tom v Sýrii i Tunisku ho prijali veľmi pozitívne. Dokonca sa bude premietť i v Dubaji... V Afrike

majú veľmi veľa rôznych menštruálnych tabu. V niektorých oblastiach ženy musia ísť do menštruálnych chatrčí mimo osadu, nesmú sa dotknúť jedla určeného pre mužov, ani ich zbraň. Svojím pohľadom dokážu uhranúť bojovníka, a ten už nikdy neuloví antilopu... Pre nich to nie je povera ale realita. A pritom na druhej strane berú svoje telo a sexualitu ako tú najprirodzenejšiu súčasť života. Afričania a ich kultúra je plná paradoxov. Som zvedavá ako to dopadne.

Ohlas a reakcie boli nečakané. Prítom ide o takú bežnú vec ako je menštruácia...

Niekedy príliš bežné veci vnímame tak pragmaticky že zabudneme na ich tajomnú stránku. Ak dostanem grant chcela by som dokrútiť to, na čo už v danom momente neboli peniaze no kde to tajomno stále pretráva. V rituáloch rôznych kultúr ktoré sa s menštruáciou spájajú. Niektoré sú naozaj čarovne krásne, iné hrozivé. Veľmi zaujímavý rituál je napríklad v Indii, v oblasti Kerala, kde prvú menštruáciu dievčaťa oslavuje celé susedstvo. Rozpútajú takú párty v kostýmoch, že naše Silvestre sú oproti tomu čajovým odvarom. Z úplne iného súdka je Papua Nová Guinea. V kmeni Wogeo pre zmenu menštruujú muži...

foto: Blažej Vidlička

Záber z nakrúcania filmu Mesiac v nás.

No nielen rituály ale aj povery ohľadom „bežnej“ menštruácie ovplyvňujú každodenný život žien. I v latino kultúrach je ich neúrekom a sú veľmi silné. Napríklad v Kolumbii. Ak sa dáš ostrihať počas menštruácie, vypadajú ti všetky vlasy. Vtedy do kaderníctva ženu nedostaň. Je lepšie hnevlivého menštruálneho bôžika nepokúšať...

Vo filme precestujete niekoľko krajín. Ako sa študentke bez skúseností podarilo zohnať sponzorov?

Nielen bez skúseností, ale aj bez vzdelania. Nie som vyštudovaná dokumentaristka. Mala som za sebou len postgraduál v Barcelone.

Myslím, že to bolo o šťastí a o nápade. Získali sme prvého sponzora, ktorý má v Amerike nadáciu pre mladých umelcov. Páčil sa mu nápad a dal mi možnosť vytvoriť trailer, s ktorým som mohla ukázať akou formou chcem film robiť. Na tomto základe do projektu vstúpila francúzska televízia Arte. To bol zásadný zlom. Ostatné televízie a sponzori sa už potom do projektu pridávali oveľa ľahšie.

Stačí mať teda dobrý nápad?

Nápad či zaujímavú tému. Takmer všetko už bolo spracované, no závisí od uhla pohľa-

du. Ak sa podarí nájsť kreatívny pohľad aj keď na dobre známu vec, ľudia to budú chcieť vidieť. Sme hladní po nových informáciách a vedomostiach. No a šťastie. Peniaze sú tvor vratký a vzácny. Občas ich treba hľadať I na miestach nezvyklých.

Plánujete aj ďalšie zahraničné štipendia?

Áno, práve som podala žiadosť do Nemecka. Je tam veľmi zaujímavý grant Nipkow. Ponúka štipendium v Berlíne po dobu 3–6 mesiacov, prístup k ľuďom z oblasti filmu, či už nákupcov alebo tvorcov, expertov, ktorí dávajú feedbacky a pomáhajú film napísať i predať. V našom regióne je veľmi prínosný Inštitút dokumentárneho filmu – IDF. Majú program Ex Oriente, kde sa po celý rok starajú o vývoj vybraných dokumentov. No a finančne najlepšie je Francúzske CNC. Je to obdoba našej LITY, len v úplne iných ekonomických možnostiach. Na aplikovanie treba mať francúzskeho koproducenta. Ten grant určite stojí za pokus, lebo Vám vyrieši žiobytie na trištvrté roka. Tiež by som chcela robiť asistentku réžie pri hranom filme. Ísť k niektorému šikovnému režisérovi, od ktorého sa dá učiť. Chcem sa ďalej vzdelávať, ale nie na školách. Praxou a prácou.

Pomohol úspech filmu pri hľadaní finančnej podpory pre ďalší projekt?

Áno. Teraz je to rozhodne jednoduchšie. A aj ja sa cítim o niečo istejšie. Som úprimne rada, že sa nemusím spoliehať len na slovenské zdroje. Obdivujem trpezlivosť našich filmárov, ktorí to robia. Vyžaduje to vôľu Budhu.

Teraz nakrúcaš na Slovensku. Je to vlastne po prvý raz čo pracuješ na domácom projekte.

Baví ma pracovať na Slovensku. Je to také „domácke“ (smiech). Len čo sa týka technického zabezpečenia je to občas celkom vtipné. Požičovali sme techniku z televízie a keď náš španielsky kameraman vysvetľoval, aké filtre a svetlá potrebuje, hlavný technik sa položartom vyhrážal výpovedňou. Netušil o čom Španiel hovorí. Kameraman sa mi zas dušoval, že je to úplne základná výbava, ešte prispôbená na slovenské pomery. Nevedel pochopiť, že v televízii nepoznajú technický materiál s ktorým vonku bežne pracujú. Snažila som sa mu jemne vysvetliť špecifickú situáciu našej televízie.

Hovoríme o projekte Slovenské kino. Ty pracuješ na časti Sex a erotika v slovenskom filme. Bolo vôbec o čom nakrúcať?

Hm, veď to (smiech). Preto to má aj podtitul „pátranie po erotike“. Pripravovaný dokument sa zamýšľa prečo je u nás erotiky na plátne tak málo a čo to vypovedá o nás ako o národe. Či existuje niečo ako sexualita národa a čo odráža postoj k erotike vo filme z reálneho života.

V slovenskom filme máme erotiky neuvieriteľne málo. Až to zaráža. Napríklad doteraz nebol sfilmovaný ženský, dokon-

ca ani mužský orgazmus. Scenáristka aj filmoví vedci robili prieskum, no nikde nič. A plno iných tém, ktorým sa vyhýbame. Alebo nás nezaujímajú? Napadá vám napríklad prvá slovenská sexuálna revolučná scéna? Ale funkčná, ktorá má zmysel. Mňa nie. Mám pocit, že ukazujeme prsia, len aby tam boli. Také „prso pre radosť“, ako to výstižne vyjadril jeden z opýtaných tvorcov: „Erotika v slovenskom filme je ako posledná strana v bulvárom časopise. Nikto nechápe, prečo je tam nahá žena. Keď chceš pekné akty, tak si kúpiš iný časopis.“

Vo filmovej erotike nám chýba hravosť a spontánnosť. Zatiaľ je to také toporné. Nemá to v sebe krásno. Škoda. Erotika je úžasná vec, ktorá vnáša iskru do života. Až vyrastim a priučím sa, nakrútim riadny erotik (smiech).

Opäť teda musíme hovoriť o 60. rokoch. Napríklad vo filmoch Juraja Jakubiska bolo erotično prítomné vždy.

Každý národ potrebuje erotiku ventilovať, dať ju aj na filmové plátno. Jakubisko jednoznačne najviac pracuje s erotikou. Jeho otvorenosť na plátne sa odrazila aj pri jeho účasti na tomto dokumente. V jeho výpovediach, vystupovaní. Pri točení som totiž narazila aj na komunikačnú bariéru. Veľa oslovených odmietlo v tomto dokumente vystúpiť. Alebo odpovedali veľmi diplomaticky. Vyhýbali sa konkrétnym veciam. Ako keby vnímali erotiku vo filme ako bulvár. Niečo lacné. Ale to sme z nej asi urobili. Sprofanovali sme ju nesprávnym spôsobom. Sme voči nej rezervovaní. Máme k nej veľmi zvláštny vzťah. Takže ak divákovi budú vo filme chýbať niektorí kultoví herci a herečky, je dosť pravdepodobné že je to z dôvodu odmietnutia účasti.

Kto napokon o erotike v slovenskom filme bude hovoriť?

Z herečiek je tam napríklad Slávka Halčáková, Diana Mirová, Soňa Valentová, Zuzana Kocúriková, Oľga Šalagová, Eva Večerová. Z hercov Roman Luknár, Ady Hajdu, Milan Kňažko. Z režisérov Juraj Jakubisko, Csudai, Zemančík, Begányi...

Sex a erotika v slovenskom filme bude len jednou časťou série. Museli ste sa formálne prispôbovať?

Dali nám úplne voľnú ruku čo si veľmi cením. Sú to kreatívne autorské dokumenty. Len niekoľko formálnych vecí je spoločných – zvučka seriálu, štýl animácie a vizuálne úpravy. Inak sme mali absolútnu slobodu. Teda v rámci možností. Peniaze, zas tie peniaze. Keby ich bolo viac... Chcela som použiť zahraničné ukážky, ale práva sú zabitak. Čo mi však bolo úplne ľúto, že aj slovenskí producenti si dávali sumy ako v zahraničí, takže výber ukážok je veľmi obmedzený. Hoci ide o propagáciu ich filmov. Ale asi im na tom nezáleží. No boli aj takí, čo nám ich poskytli zadarmo. V našťastie všetci dokumentaristi.

Opäť sa venuješ téme, ktorá je tabu. Rada provokuješ?

Tému mi prideliili. Pôvodne mal túto tému nakrúcať niekto iný. Ale mňa to baví. Je zdravé odbúravať tabu. Vyťahovať na svetlo vecí, ktoré driemu v tme a tichu. Bójime sa dívať na svojich démonov. A oni to ani nie sú démoni. Som rada, že to môžem robiť. Provokujem rada, ak je to účelové, ak to má hlbší zmysel. Veď ja vlastne ani neprovokujem len konfrontujem.

Čo je tabu pre teba? Za akú hranicu by si už nešla?

Nenakrútila by som napríklad film o praktikách, ktoré ubližujú. Fyzicky alebo psychiky. Vô-

bec ma nelákajú horory ani ťažké depresívne či agresívne témy. Násillie veľmi zle znášam a asi by som to nedokázala spracovať.

Aký je pre teba ideálny čas na zber materiálu? Čas na prípravu témy?

To je problém. Mne nevyhovuje robiť veci narýchlo. V procese tvorby vždy prichádzajú nové udalosti. Na nakrúcanie Mesiaca som mala čas, dozrieval, prichádzali nové impulzy. Film sa prirodzene menil, išiel svojou cestou. Rok na dokument je úplný ideál. Vyberám si témy, ktoré potrebujú čas, dôkladný zber materiálu. Ako keď píšeš román.

Slovenské kino je televízny projekt. Ako sa ti pracovalo pre toto médium?

Je to veľmi zaujímavý projekt, a preto sa snažím nemyslieť na to, že sa to bude vysielaf len neskoro v noci na dvojke. Aby ma to neodradilo. Určite by som chcela aby sa to dostalo aj ďalej. Stálo to veľa času a práce mnohých ľudí. Bola by škoda, nechať to ležať v televíznom šuflíku.

Už si avizovala, že ďalší dokument bude o starnutí. A o strachu zo staroby.

Mal by sa zaoberať tým ako sa stavia spoločnosť i jednotlivci k starnutiu, o „neviditeľnosti“ starých ľudí. Ako je od nás neustále vyžadovaná produktivita. Neviditeľné okovy, do ktorých sa dobrovoľne dávame. Aby sme v každej situácii a životnej etape vyzerali mlado, dobre, energicky. Nechceme akceptovať chod času. Príťažujú ma témy, ktoré sa zaoberajú životnými aj prírodnými cyklami a časom. Jeho plynutím, relativitou.

Mariana Jaremková

(autorka je filmová publicistka)

Slovenskí herci v českých filmoch

Ilúzia úspechu

Obsadzovanie slovenských hercov v českých filmoch je občas v médiách prezentované ako čosi výnimočné, čo potvrdzuje kvalitu „našich“ hercov, ich potenciál stať sa úspešnými či zviditeľniť sa „v zahraničí“. Takémuto druhu mystifikácie samozrejme nezodpovedá ani relatívne vysoká frekvencia obsadzovania slovenských hercov, ani často celkom prozaické dôvody ich výberu.

Vďaka zmene štruktúry televíznych programov, ktoré len v posledných rokoch vymenili reality show za domáce televízne seriály, sa fenomén kombinácie českých a slovenských hercov dostal do novej polohy. Obsadenie jednotlivých seriálov jednak nabúrало mýtus o nemožnosti slovenských hercov zviditeľniť sa inak ako práve objavovaním sa v českých filmoch (keďže, ako hlásal ten istý mýtus, slovenské takmer neexistovali), a jednak má, aj vďaka rozširovaniu možností uplatnenia na oboch trhoch, čoraz väčšiu tendenciu k zaľudňovaniu „federatívnymi“ postavami.

V českých filmoch boli mnohokrát angažovaní herci, ktorí majú paralelnú divadelnú kariéru v Českej republike, tá sa však nemusela vylučovať s faktom, že slovenský herec (a hlavne herečka) nezriedka kompenzovali túžbu po „neokukaných“ tvárach (neokukaných vo filme a televízii). Ilúzia úspechu slovenských hercov na českej filmovej scéne bola viackrát podporená získaním výročných cien Český lev, tie však v niekoľkých prípadoch boli výrazne živene túžbou po objavení nového. Je to aj prípad Anky Šiškovéj či Jany Hubinskej, oboch objavených (či skôr znovobjavených) ako už pomer-

ne zabudnuté herečky v zrelom veku.

Filmy, ktoré sa do kín dostali v posledných dvoch rokoch, len nadväzujú na trend, nastolený už v predchádzajúcich rokoch. Objavujú sa v nich rovnakí herci, ktorí sa z „neokukaných“ tváří už stali obľúbenými figúrkami (Zuzana Kronerová, Martin Huba), a ak nie rovnakí herci, tak podobné typy. Posledné sa týka predovšetkým záľuby viacerých českých režisérov v angažovaní mladých a pohľadných slovenských herečiek (najnovšie napr. Táne Pauhofovej v *Románe pre mužov*).

V období, keď pojem národnej kinematografie už niekoľko dekád stráca zmysel, je síce zvláštne venovať takú pozornosť otázke kombinovaného bi-etnického kastingu, treba si však uvedomiť, že po roku 1989 nastal proces urýchleného definovania dvoch národných kinematografií, ktoré sa náhle ocitli v zmenených geopolitických podmienkach a zanedlho aj odpojené jedna od druhej. Na kombinovaný kasting je teda možné nahliaďať aj z perspektívy vzájomného (seba)určenia dvoch národov, a nielen ako na problém reprezentácie jednej menšiny v kultúrne príbuznom prostredí. Kinematografia patrí ešte aj dnes medzi

silné médiá, prostredníctvom ktorých sa toto vzájomné (seba)určenie realizuje, dopĺňa a varuje, i keď jej výrazne konkurujú iné médiá masovej komunikácie, ako napríklad reklama, tzv. bulvár v tlačenej i audiovizuálnej podobe, či hudobná popkultúra a s ňou súvisiace sprievodné marketingové javy (zahŕňajúce exotiku a obľúbenosť niektorých slovenských spevákov v Čechách – Žbirka, Kirschnerová, Müller), a pod.

Prítomnosť Slovákov v českých filmoch samozrejme nie je nová. Po rozdelení Československa však často súvisela s (utajenými aj evidentnými) nostalgickými reminiscenciami na spoločnú (aj kinematografickú) minulosť. Okrem nej však český film prebral z tradičnej českej kultúry figúru Slováka ako neškodného, dôverne známeho a predsa mierne exotického, „iného“. Účinnosť tejto figúry je možné rozpoznať rovnako pri konštruovaní fiktívnych postáv opatrených atribútom príslušnosti k slovenskému etniku, ako aj v samotnom narábaní s obsadením slovenského herca, hoci aj v postave, ktorej odlišný etnický pôvod vôbec nie je tematizovaný (prípadne ktorá má byť čistokrvne česká). Nie je to nič zvláštne, rovnaká figúra sa totiž objavuje aj vo filmoch slovenských režisérov, a to dokonca dokumentárnych – minimálne na úrovni recepcie, aká medzi českými divákmi postihuje filmy ako sú napríklad Škopove *Iné světy* či *Osadné*.

Rovnako ako prítomnosť Čechov v slovenskom filme, dlhé roky však prítomnosť Slovákov ako hercov v českom filme suplovala funkciu naturalizácie spoločného spoložitia dvoch národov. V ojedinelých prípadoch sa česky hovoriace postavy v slovenskom filme objavujú ako existenciálne „vrhnu-

té“ do cudzieho sveta – je to prípad česky hovoriaceho hrdinu Barabášovho *Tria Angely*. Častejšie však už v časoch spoločného štátu pri kombinovanom etnickom pôvode postáv badať nepatrné príznaky exotifikácie Slovákov, zatiaľ čo výskyt českých postáv býva hodnotovo neutrálny.

Po roku 1993 sa síce medzi najobsadzovanejšími herečkami ocitne Zuzana Kronerová, pravidelne v rolách drsných, alebo neatraktívnych až zanedbaných žien, často ukotvených v sociálne slabších vrstvách, ale medzi najtypickejšie roly slovenských herečiek začnú patriť tie, ktoré vyvolávajú prvoplánový dojem príjemných dievčat a „žien odvedľa“, nežných krások a – predovšetkým – mileniek českých mužov. Platí to nielen pre roly Táne Pauhofovej, Danice Jurčovej, Zuzany a Sone Norisovskej, ale aj Anny Šiškovéj a Jany Hubinskej. K aktívnejšiemu pólu nežnej devy, ktorá klame výzorom, sa prekvapivo hlásili niektoré role Moniky Hilmerovej pred desiatimi rokmi (v *Obetiach a vrahoch* či *Prameni života*), no ako atypická kráska sa objavila až Dorota Nvotová vo filme *Děvčátko*. Boli to práve českí filmári, ktorí ju vôbec začali obsadzovať do rolí atraktívnych žien, a Dorota Nvotová sa po dlhom čase stala prvou z mladých herečiek, ktoré boli obsadzované nie na základe napĺňania stereotypných očakávaní, podľa ktorých má mať mladá slovenská herečka nežný srnčí výzor mladých sestier Vášáryových, ale skôr na základe výraznej a celkom netypickej vizáže. V tomto kontexte sa samozrejme nedá nezmeniť celkom nová úloha Emilie Vášáryovej v českom filme – úloha českej matky (napr. vo Vejdělkovom *Václavovi*, a vo viacerých filmoch Jana Hřebejka – *Kráska v nesnážích*, *Horrem pádem*, *Pelíšky*). Takéto

fungovanie si nakoniec vynútilo hľadanie nového typu roly pre Vášaryovú, ktorá sa až vo filme *Nestyda* mohla stať femme fatale, dovtedy sa však jej roly veľmi zaujímavu pohrávali s kombináciou stereotypu matky ako emofívnej bytosti a stereotypu slovenskej herečky ako schopnej precitenejšieho výrazu než údajne mávajú herečky české. Slovenská herečka sa zrazu stala ideálnym stelesnením matky vo filmoch, ktorých cieľom bola reprezentácia národnej identity.

Mimo takýchto vybočení z pravidiel, ani obsadzovanie slovenských hercov v českom filme po roku 1993 neprechádza zásadnými konceptuálnymi zmenami oproti predchádzajúcemu obdobiu. Viac ako pri herečkách, objavuje sa však niekoľko nových výrazných typov (Csongor Kassai, Marko Igonda, Ľuboš Kostelný, Ivan Martinka, Robo Roth). Na rozdiel od staršej generácie, známej ešte zo spoločného štátu, mladšia generácia hercov je tiež omnoho zreteľnejšie angažovaná na základe etnickými stereotypmi motivovaných očakávaní. Marko Igonda napríklad pravidelne vystupuje ako živelný variant zvodcu a Ľuboš Kostelný, aspoň zo začiatku, hlavne ako popletený a naivný variant Slováka, a to napriek tomu, že obaja hrajú najmä české postavy. Samozrejme, mnohí herci sú obsadzovaní do filmu ako pomerne netriviálne typy, čo je príklad Marína Hubu, ktorého aristokratický zjav je často využívaný vo vzájomne si morálne či ideologicky protirečiacich rolách: raz je obsadený do role hrdého vrchného, ktorý odoláva nacistickej ideológii a nehodá obsluhovať Nemcov (*Obsluhoval jsem anglického krále*), inokedy do role nacistického funkcionára (*Musíme si pomáhať*). Trend obsadzovania slovenských hercov do rolí ne-

gatívnych alebo morálne ambivalentných postáv je vo všeobecnosti záležitosťou najmä posledných niekoľkých rokov – Chudíková úloha v *Kawasakihoružiacich* či Stankeho v *Protektorevi*. V predchádzajúcich obdobiach v rolách morálne zdegradovaných hrdinov exceloval napríklad Marián Labuda (*Kráľ Ubu*). Ten, známy ešte z filmov nakrútených za spoločného štátu, funguje nielen ako pripomienka minulej éry, ale jeho obsadzovanie po rozdelení republiky výrazne nadväzuje na kontext jeho divadelných rolí, vychádzajúcich v podstate zo spektra podôb, ktoré Labuda dokázal vyčaríť ešte počas účinkovania v Divadle na korze v 60. rokoch. Aj jeho novšie filmové role preto balansujú medzi odpudivou prízemnosťou, zneužívaním moci a pôžitkárstvom na jednej strane, a sympatickou dobrosrdečnosťou, ktorá sa však v českých filmoch nezriedka stáva príznakom jeho väzby na slovenské prostredie (*Vesničko má středisková*, *ROMing*).

Je zaujímavé, že na rozdiel od českej identity, ktorá samu seba problematizuje, je v českom prostredí identita Slovákov blízka tomu, čo by sme mohli nazvať identitou tautologickou. Teda takou, pri ktorej nie je dôležité hľadať zložité odpovede na otázku „kým sme“, pretože takáto identita sa definuje samotným svojim menom.

Obraz Slováka v českej kinematografii predpokladá samozrejmosť slovenskej identity a to do takej miery, že slovenské postavy svoj pôvod prezrádzajú takmer okamžite, odlišným jazykom. Slovenská identita je následne rozvedená do obmedzeného počtu explicitných alebo podvedome presadených stereotypných vlastností, medzi ktorými patria ženskosť alebo ženskštilosť, podriadenosť alebo nedostatok afirmatívneho

postoja k životu, periférny sociálny status, u mužov často fyzická udatnosť, ktorá je však paradoxne spojená s neschopnosťou byť rovnocenným partnerom českej ženy, prípadne rovnocenným kolegom českého muža. Aspoň takto to platilo viac ako desaťročie po rozdelení spoločnej republiky. Oblúbeným stereotypom, často sa objavujúcim aj v podobe autoparódie, sú postavy Sloveňiek ako bokoviek českých mužov. Prezentované najčastejšie ako prízemné bytosti, snažia sa cez českého muža zvyčajne dopracovať k výhodnejšiemu sociálnemu postaveniu, nikdy však nemajú nárok stať sa ich manželkami.

Z vyššie uvedeného je jasné, že účasť slovenských hercov v českých filmoch v posledných dvoch alebo troch rokoch prešla výrazným, hoci už predtým naznačovaným prerodom. Bez ohľadu na to, či hrajú slovenské alebo české postavy, slovenské herečky sú častejšie obsadzované v úlohách zrelých atraktívnych žien, ktoré náhle chytajú druhý dych (Vášaryová v *Nestydovi*, Magalová v *Libaš jako Bůh*), a slovenskí herci sa zhodou okolností objavili hneď v niekoľkých filmoch v úlohách ľudí pri moci – s charaktermi morálne potenciálne poburujúcimi, ale nie zosmiešnenými ako v prípade Labudovho kráľa Ubu.

Aj Filip Renč, ktorého záujem o obsadzovanie slovenských herečiek sa najskôr vynul do medializovanej „synekdochy“ menom Zuzana Norisová z *Rebelov*, si v súčasnosti našiel novú múzu, dovtedy nie veľmi známu Luciu Sipošovou, ktorú obsadzuje do rozhodne menej sladkých rolí (vo filmoch ako *Hlídač č. 47* a predtým *Na vlastní nebezpečí*). Typické role Zuzany Kronerovej (najnovšie posunutú až do surreálnych podôb vo filmoch *Hodinu nevíš* či *Prežít*

svoj život) už teda nemusia naprávať meno ostatku typického kastingu slovenských hercov z predchádzajúceho obdobia.

Už nejde len o to, že slovenskí herci sú obsadzovaní do úloh menej melodramatických a drsnejších – tie sa objavovali aspoň pri kastingu mužov už pár rokov skôr (viď príklad Marka Igonda, pravidelne obsadzovaného do rolí cynikov ako vo filmoch *Restart* alebo *Milenka a vrazi* – v prvom v role Slovák, ktorý si najíma obézne prostitútky, pretože sa inak nevie vzrušiť, a v druhom v role ironického zvodcu, ktorý sa nevháňa vyspať s vlastnou sestrou). Podstatné je totiž to, že mnohokrát postavy obsadené Slovákmi zapájali do hry akýsi predvídateľný nevedomý mechanizmus a pravidelne sa spájali s istým druhom marginalnosti, ktorá je dnes prekonaná iným druhom kastingu, ktorý umožňuje Slovákom hrať aj postavy na mocensky výhodných miestach.

Každopádne spomínané možnosti nevyčerpávajú interpretáčnej a hlavne nadinterpretáčnej pole, ktoré sa pred otázkou obsadzovania slovenských hercov v českých filmoch otvára. Otázka, ktorú by sme si však mali položiť, znie: do akej miery je vôbec nutné pozitívne valorizovať frekvenciu obsadzovania slovenských hercov v susednej kinematografii, keď vieme, že žijeme v čase, keď už je požičiavanie inonárodných hercov neprínakové, transnárodné kinematografie a koprodukcije sú bežnejšie než národné, a keď slovenskí herci najčastejšie súvisia s plnením podmienok, vyplývajúcich zo vstupovania Slovenska aspoň ako koproducenta do mnohých českých filmoch.

Jana Dudková

(autorka je filmová teoretička, pracuje v Ústave divadelnej a filmovej vedy SAV a na VŠMU)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

25. septembra bola publikovaná nová Výzva EACEA 29/2010, Výberová podpora kinodistribúcie. Podmienky sa oproti minulosti zásadným spôsobom nezmenili, novinkou je možnosť podávania žiadostí prostredníctvom elektronických formulárov (prítomnosť a možnosť podávania klasických formulárov). Uzávierky sú **1. december 2010**, **1. apríl 2011** a **1. júl 2011**. V Oficiálnom vestníku EÚ už boli publikované dve nové výzvy podpory vývoja projektov: EACEA 25/2010, Podpora vývoja jednotlivých projektov a balíkov projektov 1. a 2. stupeň, a Výzva 26/2010, Podpora interaktívnych diel. Zásadnou novinkou sú online formuláre: je potrebné ich vyplniť a poslať (najneskôr do 12. hodiny dňa uzávierky) a zároveň ich vytlačené spolu so všetkými prílohami poslať poštou do EACEA. Slovenski uchádzači majú s týmto procesom bohaté skúsenosti – rovnako sa už niekoľko rokov podávajú žiadosti o slovenské granty na Ministerstve kultúry, resp. v Audiovizuálnom fonde. Uzávierky spomínaných výziev sú **29. november 2010** a **11. apríl 2011**. Viac na www.mediadeskslovakia.eu.

(vs)

Pokoj v duši víťazom festivalu v Kansas City

Slovenský film *Pokoj v duši* režiséra Vladimíra Balka získal hlavnú cenu na 10. medzinárodnom filmovom festivale v americkom Kansas City. Festival sa konal v dňoch 1. – 7. októbra 2010 v štáte Missouri, najlepšie filmy vyhlásila odborná porota miestnych filmových tvorcov, pedagógov a kritikov. Víťazná dráma Vladimíra Balka z roku 2009 sa odohráva v drsnom prostredí hôr stredného Slovenska a rozpráva príbeh troch mužov – štyridsiatnikov, ktorí sa ocitli na životnej križovatke. Tóno sa po piatich rokoch vracia z väzenia, kde si odsedel trest za krádeže, no po príchode do rodnej dediny zisťuje, že nič nie je tak, ako predtým. *Pokoj v duši* na americkom festivale zvíťazil v konkurencii dvadsiatich hraných filmov v súťaži. Hlavným mottom 10. ročníka MFF v Kansas City bol výrok slávneho experimentálneho filmára Štana Brakhagea: „Je to fajn, pri pozeraní filmov myslieť.“ (uwe)

Noví členovia prezídia SFTA a výboru KFN SSN

Na valnom zhromaždení Slovenskej filmovej a televíznej akadémie, ktoré sa uskutočnilo 11. októbra 2010, boli zvolení traja noví členovia prezídia SFTA. Stali sa nimi Ján Oparty, Stanislav Párnický a Mátýás Prikler. Doplnili tak zostavu prezídia akadémie, ktoré tvorí prezidentka Emília Vášáryová, výkonná viceprezidentka Zuzana Mistríková, viceprezident Juraj Nvota a členovia Peter Dubecký, Marek Leščák a Ján Meliš. Noví členovia nahradili tých, ktorí sa z rôznych dôvodov vzdali členstva v prezídiu SFTA – Petra Jaroša, Petra Michaloviča a Ivanu Laučíkovú. Na výročnej členskej schôdzi Klubu filmových novinárov Syndikátu slovenských novinárov, ktorá sa uskutočnila 21. októbra 2010, boli zvolení noví členovia výboru KFN SSN. Predsedníčkou je Hana Beranová a členmi Jaroslav Hocheľ, Emília Kincelová, Jena Opoldusová, Béla Tallosi, Miro Ulman a Štefan Vraštiak. (uwe, miro)

Európske normy pre interoperabilitu filmových databáz

Slovenský filmový ústav pripravil pre Slovenský ústav technickej normalizácie (SÚTN) slovenský preklad európskej normy EN 15744, ktorú vydal Európsky výbor pre normalizáciu (CEN) v marci 2009. Slovenskú verziu európskej normy EN 15744 vydal SÚTN v auguste 2010 pod názvom *STN EN 15744 Identifikácia filmov. Minimálny súbor metadát pre kinematografické diela*, pričom tak nahradila anglickú verziu STN EN 15744 z júna 2009 v celom rozsahu. Táto norma obsahuje súbor 15 metadátových prvkov zásadných pre identifikáciu kinematografických diel (ako sú názov, štáb, účinkujúci, žáner a iné). Je určená najmä pre popis kinematografických diel, ale je vhodná aj pre filmografický popis ostatných audiovizuálnych diel, ktoré nie sú určené na uvádzanie v kinách. Norma môže svoje využitie nájsť vo filmových alebo audiovizuálnych archívoch, aj v ostatných organizáciách s filmografickými databázami, či u filmových výrobcov, ktorí tiež môžu filmografické údaje o svojich audiovizuálnych dielach usporiadať podľa tejto normy. Komplementárnou k norme EN 15744 je európska norma EN 15907 *Identifikácia filmov. Zlepšenie interoperability metadát. Súbor prvkov a štruktúry*, ktorú vydal CEN v júli 2010, pričom ju významne rozširuje a spoločne vytvárajú rámec pre výmenu filmografických údajov a interoperabilitu filmových databáz. SÚTN poveril Slovenský filmový ústav tiež spracovaním slovenského prekladu normy EN 15907. (mh)

Dva filmové sviatky v Paríži

Začiatkom jesene mala slovenská kinematografia možnosť dvakrát sa prezentovať v hlavnom meste európskej filmovej veľmoci – vo Francúzsku. Pri príležitosti konania výstavy o slovenskej gotike nám prestížne parížske artkino Champollion ponúklo možnosť uviesť výberovo prehliadku filmovej tvorby od 60. rokov až po súčasnosť. Počas dvoch týždňov bolo uvedených spolu 11 dlhometrážnych filmov. Otváracím filmom podujatia bol *Pokoj v duši*, prezentáciu režiséra Vladimíra Balka a diskusiu s divákmi zabezpečil filmový novinár Pierre Simon Gutman. Záverečný film *Ružové sny* osobne uviedol jeho režisér Dušan Hanák. Filmy a ich tvorcovia zaujali francúzskych divákov, o čom svedčili živé diskusie po premietaní. Druhým podujatím slovenskej kinematografie v Paríži bol krst štyroch DVD slovenskej filmov z obdobia novej vlny, ktoré s francúzskymi titulkami vydala spoločnosť Malavida. Krst sa konal 7. októbra 2010 v artkine Action Christine v parížskej Latinskej štvrti, krstným otcom bol medzinárodne uznávaný filmový publicista žijúci v Paríži Antonín J. Liehm. V rámci podujatia sa premietal jeden zo štvorice vydávaných filmov, *Vtáčkovia, siroty a blázni*. Ďalšími tromi titulmi sú *Kristove roky*, *Boxer a smrť* a *Slnko v sieťi*. Slovenské filmy na DVD sa budú predávať vo frankofónnych krajinách Európy. (vd)

25 čriepkov minulosti

Dvojdielny celovečerný dokument *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* slovenského režiséra Martina Šulíka (*Všetko čo mám rád, Záhrada, Krajinka, Slniečny štát...*) predstavuje komplexný pohľad na fenomén českej a slovenskej novej vlny v kultúrnych a spoločenských súvislostiach epochy šesťdesiatych rokov. Režisér ponúka divákovi mnohostraný pohľad do obdobia zlatej éry spoločnej kinematografie.

Šulík už na podobnom projekte pracoval aj predtým. Spolu s producentom Čestmírom Kopeckým pripravovali cyklus osobných portrétov s výpoveďami tvorcov pre Českú televíziu Zlatá šedesátá. Ešte predtým nakrútil veľmi pôsobivý dokumentárny film o scenáristovi a režisérovi novej vlny Pavlovi Juráčkovi. Šulíkovo očarenie československou novou vlnou určilo tvár jeho ďalšieho dokumentárneho filmu, na ktorom sa opäť scenáristicky podieľal filmový historik Jan Lukeš.

Snímka *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* pristupuje k fenoménu úspešnej spoločnej kinematografie z iného konca než televízny seriál. Neskúma tvorcov, ale ich diela. Napriek tomu zostáva zároveň galériou režisérov, scenáristov, kameramanov, strihačov či zvukárov zlatej éry. Šulík nikoho neštylizuje. Jeho film má jednoduchú, žiada sa napísať až príliš klasickú formu, kde polovicu filmu tvoria „hovoriace hlavy“ a zvyšok ilustrujú ukážky z filmov. To však pri takomto type filmu vôbec neprekáža. Práve vďaka tejto jednoduchosti for-

my sa divák môže plne sústrediť na hutný obsah, ponúkajúci neuveriteľné množstvo zaujímavých informácií. Výpovede filmových tvorcov sú pútavé vďaka prirodzenosti ich prejavu i vďaka absencii faktografických údajov. Tie sú zastúpené len minimálne v podobe malých titulkov označujúcich režiséra, film a rok výroby na začiatku každého „medailónu“.

Nadánci tohto obdobia sa tomuto filmu určite potešia pretože je audiovizuálnym pendantom k množstvu filmových publikácií a zastáva rovnako dôležitú pozíciu nezvyčajnej filmovej príručky nielen pre študentov filmu, ale i širokú verejnosť. Jedným zo zámerov Martina Šulíka je dostať film do osnova mediálnej (filmovej) výchovy. Výpovede jednotlivých tvorcov ho k tomu priam predurčujú. Film ponúka študentom rýchlokurz histórie z plodného obdobia československej kinematografie a popritom ich dokáže zasuvať do atmosféry samotného nakrúcania. Do uvažovania tvorcov, premeny filmovej reči, do celého tvorivého procesu, od námetu, cez hľadanie hlavných postáv až po finálny výsledok. Ukážky z jednotlivých filmov sú veľkým lákadlom a malým tajomstvom zároveň, pretože odkrývajú len časť filmu. Stávajú sa tak motíváciou pre diváka siahnuť po konkrétnych, dnes už ľahko dostupných, dielach a „preskúmať“ ich celé.

Zo slovenských režisérov sú vo výbere zaradení: Štefan Uher, Ján Kadár, Eduard Gřečner, Dušan Hanák, Elo Havetta, Juraj

Režisér Juraj Herz (vpravo) a kameraman Stanislav Milota pri nakrúcaní filmu *Spalovač mrtvol*.

Jakubisko a ich najdôležitejšie filmy. Napriek tomu, že Slováci zastupovali v tejto skupine pomerne menšiu časť, svoju výnimočnosťou zaznamenali svojho času v Čechách veľký úspech. Film *25 zo šesťdesiatych* je dnes preto zároveň veľkou nádejou toho, že i mladá česká generácia (ktorá už pomaly nerozumie slovenčine) so záujmom vyhladá aj „zlatý“ slovenský film.

Napriek tomu, že v dnešnej dobe rýchlo dostupných informácií si človek nájde čokoľvek za pár sekúnd, informácie obsiahnuté vo filme sú predsa len odlišné. *25 filmov* ponúka mnoho pohľadov a tak na jeden film môžeme nazerať z pohľadu režiséra, scenáristu, kameramana, ale aj (a čo je pre tento film výnimočné) pohľadom filmových kritikov a historikov. Jelena Paštěková, Václav Macek alebo ich českí kolegovia Ivan Klimeš, Jan Bernard a Jan Lukeš zasadzujú filmy do historických kontextov a ponúkajú aj svoje subjektívne pohľady. Na škodu trochu ostáva, že sa úplne zdržali negatívnej kritiky niektorých

kontroverzných osobností z tohto obdobia, čo však spôsobilo Šulíkovo pozitívne nadchnutie sa pre vtedajšiu dobu a celkovú plasticnosť to ani neovplyvňuje. Svojím filmom sa režisér snaží priniesť osvetu najmä mladšej generácii, ktorá na jednej strane nepozná svoje kultúrne filmové dedičstvo a na strane druhej ani dobu, v ktorej filmy vznikali.

Filmárske zákulisie odkrýva všetky trápenia, radosti i starosti s nakrúcaním diel, ktoré napokon aj tak na dlhé roky zostali v trezore. Pre toho, kto má záujem dozvedieť sa niečo nové, zaspomínať si na staré časy alebo vidieť ukážky tých najkľúčovších snímok šesťdesiatych rokov stačí navštíviť svoj filmový klub a pozrieť si prvú časť dvojdielneho filmu. Vďaka Asociácii filmových klubov, ktorá na Slovensku film distribuuje, dostane každý divák zo zákupní lístka druhý diel zdarma na DVD. No neoplatí sa to?

Nina Šilanová

(autorka je absolventka filmovej vedy na FTF VŠMU)

25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna (1. a 2. diel)
25 zo šesťdesiatych aneb Československá nová vlna (1. a 2. časť), Česká republika / Slovenská republika, 2010)

Réžia: Martin Šulík. **Námet:** Jan Lukeš. **Scenár:** Jan Lukeš. **Kamera:** Martin Štrba, Martin Šec, Ramúnas Greičius. **Strih:** Jiří Brožek. **Minutáž:** 100 + 105 min.

Kde sa dobre varí...

O tom, že drogy sú zlé, vie každý. Aj napriek tomu omamná sila opiátu vŕhajú do svojej komunity neustále nové a nové obete. Podobnými floskulami sme obklopený denne, menej známou skutočnosťou o ktorej sa toľko nerozpráva a nevie je fakt, že k rozvoju drogovej závislosti v sedemdesiatych rokoch prispelo i Československo. Perník, péčko, pedro, peří, čeko či piko. Jedným slovom pervitín sa v podobe vhodnej na vnútrožilnú aplikáciu zrodil práve v jednom z pražských bytov. Socialistický človek nepotreboval fetovať a tak sa skupinka mladých experimentátorov „pohrávajúcich“ sa s účinkami rozličných amfetamínov a analgetík dostala na pole neprebádané. Z viac ako štyridsiatich postupov známych z čias druhej svetovej vojny vypreparovali látku, ktorá po užití priamo do krvného obehu navodila neopísateľne euforický stav. Na rozdiel od predošlých skupenstiev sa neobjavilo nežiadúce poleptanie tráviaceho ústrojenstva.

Vymyslieť názov pre snímku reflektujúcu českú „šikovnosť“ nebolo od začiatku jednoduché. Pôvodný názov *Cestou* z pekla pod ktorým film vznikol a neskôr zmenil na *Péčko*, tu však nepriaznivo zavážil iný z významov tohoto slova a tak napokon snímka ide do kín pod titulom *Piko*. Tvorcovia námetu a producenti Pavel Melounek a David Prudký pôvodne plánovali film oklieštiť dokumentárnymi postupmi. Ambicióznemu Tomášovi Řehořkovi sa však vďaka rozprávajúcich hláv zdala pre danú tému málo atraktívna a pre výpovednú hodnotu málo razantná. Řehořek ponechal spovede troch hlavných akté-

rov: bývalého výrobcu/variča pervitínu, policajta z protidrogového oddelenia a hudobníka, ktorý ako jeden z prvých drogu v danej podobe vyskúšal. Ich životné príbehy sa stali predlohou pre hrané pasáže, ktorými je snímka prekladaná.

Sám režisér, kameraman a scenárista v jednej osobe v rozhovore pre Českú televíziu hodnotí *Piko* ako z: „80% hraný film, zvyšok tvorí dokument“. Študentovi Zlínskej filmovej školy Tomášovi Řehořkovi cielavedomosť isto nechýba. Svoj debut *Proměny* nakrútil s technikou zapožičanou zo školy, na vlastné náklady za desať dní. Poviedková dráma so silným emocionálnym podtextom inšpirovaná mozaikovitou štruktúrou Alejandra Gonzáleza Iñárritu vyvolala v Česku kontroverzné ohlasy. Na jednej strane boli nadšení priaznivci Řehořkovho citu pre pútavú vizuálnu stránku, na druhej odporcovia vyčítajúci roztržitému študentovi nedostatky akceptovateľné v školskom cvičení. Na druhý pokus tomu nie je inak. Řehořek za kamerou si s obrazom príjemne a pútavo pohráva. Mení uhly a perspektívu z akej sme zvyknutí na svet (na plátne či vókol seba) nahliadať a tým vytvára nové, nečakané jednoduché obrazy. Mraky sfahujúce sa nad strechami či svetlá mestskej dopravy dotvárajú poetickú atmosféru. Po dramaturgickej stránke ale Řehořkovo zanietenie pre film naráža o dno a nepríjemne škripe. Kombinácia dokumentu a hraného filmu tzv. doku dráma nie je žiadne novum. Aj tak mladému tvorovi jej princípy pretekajú pomezi drží prsty. Filmu chýba jednotná štruktúra, prostredníctvom

foto: Continental Film

ktorej by zaujímavé zážitky vyzneli s väčšou intenzitou. Herci a ich reálne predobrazy sa dopĺňajú v nevyváženom rytme. Zatiaľ čo dve výpovede sú prezentované voice-over na pozadí hraných pasáží tretia prehovára priamo do kamery v neformálnom prostredí reštaurácie. Medzi hlavným jedlom a kávičkou popisuje svoje stavy po užití pervitínu. Je škoda, že Řehořek pri tak pútavom rozprávaní nedal priestor vlastnej obraznosti a nenechal aj túto postavu padnúť na dno tunela, a prežívať hrôzostrašné chvíle po užití látky, ako to robí pri inej z postáv. Naopak, v niekoľkých obrazoch rekonštruuje to, čo netreba. A scény pôsobia jednostranne a samoúčelne. Vzhľadom na to, že informovanosť diváka sa obmedzuje prevažne na spomienky a výpovede, hlbší význam niekoľkých hereckých excesov zostáva nejasný či málo zrozumiteľný. Divák tak po prvom (a možno i po ďalšom) zhliadnutí nemá možnosť ich konanie pochopiť. Nešťastne naštylizované sedemdesiate roky sú viac neo-

retrom aké nastolujú dnešné módné trendy inšpirované časmi minulými a celkový dojem z časového posunu sa vytráca.

Ak by sme film *Piko* postavili do komparácie s posledným dokumentom Heleny Třeštíkové Katka, rovnako pojednávajúcim o téme drogovej závislosti, nedostatky zanieteného študenta vyjdú na povrch ešte výraznejšie. Skúsená režisérka z nakrúteného materiálu vytvorila ucelený, presne vyprofilovaný časozberný dokument, ktorý má svojou priamočiarosťou a až surovou autentickosťou význam v prevencii pred novými konzumentmi. Najmladší český režisér sa tak od svojej staršej a skúsenejšej kolegyně má ešte čo učiť. Z Řehořkovho filmu i napriek prešlapom cítiť potenciál. Škoda len, že sa mladý začínajúci režisér rúti tvrdohlavo za svojim detským snom bez toho, aby si vypočul podnetné rady skúsenejších pedagógov.

Zuzana Štetunková

(autorka je absolventka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Piko (Piko, Česká republika, 2010)

Réžia: Tomáš Řehořek. **Scenár:** Tomáš Řehořek. **Kamera:** Tomáš Řehořek. **Strih:** Lenka Hojková. **Hrajú:** Rostislav Novák, Miloslav König, Štěpán Benoni, Simona Zmrzlá, Vanda Hybnerová, Jiří Černý, Adam Kraus. **Minutáž:** 90 min.

Polícia New Orleans

Doba bezúhonných hrdinov s jasne definovanými morálnymi zásadami a ukázkovou reputáciou je už dávno a definitívne preč. Ich poľudštené a vo svojej podstate slabošské verzie neslúžia ako odstrašujúce prípady, ale ako postavy konajúce účelovo a pragmaticky, pričom tzv. hodnoty sú v nich síce aj naďalej hlboko zakorenéné, no na povrch ich obvykle nevyplavuje snaha nastoliť poriadok a spravodlivosť, ale krajné situácie v ktorých už nie je možné konať štýlom „nehas čo ňa nepáli“.

Kým vo filme antihrdinovia zväčša slúžia ako katalyzátny prostriedok na odzrkadlenie páličivých spoločenských problémov alebo drobnokresby narušenej, traumatizovanej či inak poznačenej osobnosti, televízia z nich na prelome tisícročí urobila idoly, ktoré týždeň čo týždeň prifahujú k obrazovkám milióny divákov. *Zlý poliš* je práve o takomto antihrdinovi, ktorého ani v najmenšom netužíte osobne stretnúť, ale dokážete pochopiť jeho každodenné peripetie a bavíte sa na spôsob akým sa ich snaží zvládnuť.

Čerstvo povýšený poručík Terence McDonagh (Nicolas Cage), sužovaný permanentnou bolesťou chrbta, vďaka ktorej je závislý najskôr od utišujúcich liekov a následne od návykových prekurzorov a tvrdých drog môže na prvý pohľad pripomínať filantropického hulváta Gregorého Housa. Bohužiaľ mu chýba jeho (úspešne skrývaná) empatia a hoci aj náznak niečo ako svedomie. Okrem milenky – prostitútky s ktorou pravidelne zdieľa jej klientov, je aj vášnivým gamblerom, nepohrdne žiadnym úplatkom, permanentne zneužíva svoj od-

znak a postavenie, a drogy zháňa s rovnakou obratnosťou ako cukríky v samoobsluže. Ani práve prebiehajúce vyšetrovanie vraždy, ktorým bol poverený, nemá zábrany využiť vo svoj prospech, pričom len tak akoby mimochodom „musí“ odhaliť páchatela.

Werner Herzog nenakrúca konvenčné filmy s konvenčnými hrdinami. Jeho najznámejšie diela boli výzvami tak realistickými ako aj umeleckými. Svoje alter ego, schopné preniesť na plátno širokú paletu ľudských emócií, ušlachtených ideálov ale aj slabostí, našiel v Klausovi Kinskom. Ten nezámerneľne stvárnil tak španielskeho conquistadora, fanatického milovníka opery alebo samozvaného otrokára. Nicolas Cage síce s týmto chameleónom neznesie priame porovnanie, svoju postavu však stvárňuje s istou nadsádzkou a zvrätaným šarmom, ktorý pripomína, prečo kedysi v roku 1996 získal Oscara.

Herzog v žiadnom prípade nenakrútil žánrový film s pomerne predvídateľnými akčnými alebo vyšetrovacími sekvenciami. Výsledný tvar viac pripomína značne nonkonformnú „konverzačku“ smerujúcu až k paródii žánru. Predvídateľné prvky, akými je napríklad vyšetrovanie oddelením vnútorných záležitostí, sú v absolútnom kontraste s diváckym očakávaním. Režisér si doslova užíva ich s až surrealistickými a zdanlivo nespojitými zábermi, ktoré sa tvária ako halucinačné tripoové vízie ústrednej postavy. Protagonisti navyše vo svojich dialógoch ničím nehodnotia ani nekomentujú značne neštandardné situácie v ktorých sa

foto: Continental Film

ocitajú. Nepredkladajú žiadne laciné súdy ani sa nesnažia moralizovať. Ich životy sú limitované danými podmienkami (scenárom) a oni sa v nich podlía toho snažia orientovať.

Herzog reflektuje podobne ladené filmy a dokonale obracia naruby všetko na čo je v nich divák zvyknutý. Navyše necháva priznanú inšpiráciu, vo svojej dobe značne drsným, šokujúcim ba až undergroundným nezávislým filmom *Až na dno* (Bad Lieutenant). *Zlý poliš*, ale rozhodne nie je jeho remakom, skôr akousi svojráznou mrazivo-komediálnou reflexiou, ktorá – povedané slovami klasika – nám v konečnom dôsledku nastavuje zrkadlo. A napriek tomu, že minimálne v dvoch prípadoch Herzog takmer doslovene preniesol scény pôvodného filmu do no-

vého tisícročia, podobne ako ostatné potenciálne „komerčne zaujímavé“ sekvencie ich ale inscenuje s takpovediac decentnosťou a umiernenosťou, ktorá vylučuje prvoplánovú a povrchnú interpretáciu.

Konečné hodnotenie filmu môže kolísaf od sklamania až po nejasný ale zvláštny uspokojivý pocit užitočne stráveného času v prítmí kina. Neprináša nič šokujúce, nič senzáčné, nič novátorsky kontroverzné ani nič prehnane „blockbusterové“, čo by sme nemohli vidieť vo večerných správach. Len tak, akoby mimochodom, podobne ako filmy bratov Coenovcov, skladá obraz doby, ktorej absurdnosť postupne zaniká v rutine našich dennodenných pokusov o prežitie.

Jaroslav Procházka

(autor je vedúci Mediatéky SFÚ)

Zlý poliš

(The Bad Lieutenant: Port of Call – New Orleans, USA, 2009)

Réžia: Werner Herzog. **Námet:** film *Bad Lieutenant* (1992, r. Abel Ferrara).

Scenár: William Finkelstein. **Kamera:** Peter Zeitlinger. **Strih:** Joe Bini.

Hudba: Mark Isham. **Hrajú:** Nicolas Cage, Eva Mendes, Val Kilmer,

Fairuza Balk, Xzibit, Shawn Hatosy, Jennifer Coolidge, Tom Bower.

Minutáž: 122 min.

Návrat k Medenej veži

Začalo to celkom nevinne. Zavolať mi Peter Dubecký a spýtal sa ma, či by som nemohla s pani Milkou Vášáryovou cestovať na 18. MF horských filmov do Popradu. Na premietanie filmu *Medená veža*.

Spomenula som si na iný zážitok s týmto filmom. Pred pár rokmi, po tom, ako Slovenský filmový ústav rekonštruoval kópiu *Medenej veže*, premietali film na Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti. Bolo to v rámci spomienky na režiséra Martina Hollého a v delegácii k filmu bola i pani Hollá. Hostia zo Slovenska sa – ako býva na takýchto podujatiach zvykom – prišli na úvod k filmu pozrieť, delegáciu podporiť, delegáciu podporiť. Boli sme zároveň zvedaví, ako bude obnovená kópia na plátne vyzerať a tak sme sa chceli na úvod filmu pozrieť, kým pôjdeme na ďalší program. *Medenú vežu* každý z nás mnohokrát videl a na festivale vždy prebiehajú paralelné podujatia. Stretili sme sa. Po skončení filmu. Každý, kto sa na úvodné scény zadíval, kino už neopustil. Rovnako ako päťsto mladých ľudí, ktorí v ten večer *Medenú vežu* objavili.

Niekoľko dní pred odchodom do Popradu sa naša „delegácia“ rozrástla o Štefana Kvietika. Spomenula som si, s akou bázňou sme ho oslovili tento rok na odovzdávanie národnej filmovej ceny Slnko v sieti a ako sme boli vďační, keď súhlasil. Doteraz si myslím, že keď s pani Vášáryovou vyšli na javisko, boli nie len najkrajším párom večera, ale spolu s nimi prišiel na javisko slovenský film. A teraz ma čakala cesta s nimi do

Popradu a premietanie *Medenej veže*. Blízko miestam, kde film vznikal a ľuďom, ktorí sa na ňom podieľali.

Neviem, či si organizátori festivalu túto skutočnosť uvedomili, ale *Medenú vežu* naplánovali na deň, kedy by sa Ivan Mistrík dožil sedemdesiatich piatich rokov. A tak bol po celý čas s nami v aute. A nielen on, aj Ivan Rajniak a Martin Hollý. (Ako sa píše v titulkoch) *d'áľš*. Ale nebolo to sentimentálne spomínanie na kamarátov. Skôr akési listovanie v denníkoch a zážitkoch dvoch výnimočných ľudí. A mne – prísediacej – sa odhaľovali tváre a situácie, ktoré tvoria významnú časť dejín slovenského filmu.

Keď sme sa blížili do kina, pani Milka sa priznala, že film na

Emilia Vášáryová a Štefan Kvietik vo filme *Medená veža*.

Beseda po skončení projekcie. Zľava Pavol Rajtár, Emilia Vášáryová, Štefan Kvietik, Zuzana Mistríková a Peter Dubecký.

plátne asi nikdy nevidela. Na jeho premiére nebola. Mala iné starosti. Už v čase nakrúcania filmu bola v očakávaní. A tak mala vlastne po štyridsiatich rokoch svoju vlastnú premiéru.

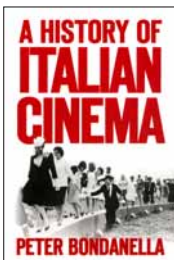
Zážitok z Hradišťa sa zopakoval. Od prvého záberu kamery Karola Kršku a prvých tónov hudby Zdeňka Lišku majú tvorcovia *Medenej veže* divákov na lopate. A keď dýchnu z plátna ozajstné chlupské kamarátstvo, s dialógmi, ktorými Bukovčan rozštiepa kinosálu i po desiatkach rokov, definitívne nieť úniku. Musíte prežiť spolu s postavami lásku a priateľstvo, nedôveru, tragédiu a pochybnosti, to všetko koncentrované na niekoľkých metroch štvorcových, v majestátnych horách vysoko nad ostatným svetom. A rozmýšľate i nad tým, ako sa tento film rodil. S akými pocitmi odchádzali herci a štáb do hôr. Nakrúcanie sa začalo len niekoľko týždňov po tom, ako vieru v to, že možno v tejto krajine slobodnejšie dýchať, definitívne pochovala invázia okupačných vojsk.

„Boli ste takí krásni,“ povedala pani Milka Štefanovi Kvietikovi po skončení projekcie. „Všetci sme boli do Milky zamilovaní,“ priznal sa Štefan Kvietik potmeňudsky, keď už sedeli spolu pred publikom. Nie len oni dvaja sa počas projekcie vrátili o desaťročia späť. Prišiel

vtedajší šéf hotela, v ktorom štáb býval, i záchranár, ktorý sa na nakrúcaní podieľal. A iste i mnohí ďalší, ktorí tento *tatranský film* považujú za svoj. Jeden z nich ma upozornil na zvláštny paradox – Milka Vášáryová a Štefan Kvietik zosobnili postavy, ktoré vo filme zahynuli. Dnes spomínajú na svojich hereckých a filmárskych kamarátov...

Projekcia *Medenej veže* na 18. MF horských filmov však nedýchala nostalgiou. V sále sedeli diváci všetkých generácií. Bola v pravom slova zmysle oslavou slovenského filmu. Bola dôkazom, že dobrý film sa stáva súčasťou života ľudí, súčasťou histórie miesta, kde vznikol. Že jeho tvorcovia a hereckí predstavitelia sprevádzajú divákov ich životmi. Umožnili im prežiť s postavami príbeh, ktorý sa v niečom podobá ich vlastným príbehom a prežili ho na miestach, ktoré poznajú. Ak by sa ma dnes niekto opýtal, prečo má vznikaf slovenský film, porozprávala by som mu môj zážitok z 15. októbra. Z premietania štyridsať rokov starého filmu, ktorý milujú jeho rovesníci a ktorý objavujú stále nové a nové generácie divákov. Ktorý je zrastený s konkrétnym miestom a zrozumiteľný všade na svete. Ktorý je v pravom slova zmysle *kultový* slovenský film, aké *potrebujeme*.

Zuzana Mistríková

Bondanella, Peter:
A History of Italian Cinema

(Continuum Books, New York, Londýn 2009, 684 strán)

Profesor Peter Bondanella, autor množstva kníh, venovaných talianskej kinematografii a literatúre, vydal svoju zásadnú publikáciu o talianskej kinematografii už pred viac ako štvrtstoročím. Odvtedy ju úplne prepracoval, zaktualizoval, a rozšíril o nové žánre. Okrem klasických veľkých diel talianskeho filmu, či už z éry neorealizmu, alebo spaghetti westernov, tak ponúka pohľad aj na béčkové filmy, ako sú mysteriózne snímky a kriminálky, „san-

dálové“ filmy, odohrávajúce sa v antike, alebo obskúrnejšie subžánre talianskeho hororu. Veľkým pozitívom publikácie je obrovská šírka záberu, ale aj vysoká aktuálnosť posledných kapitol, kde autor analyzuje a zasaďuje do kontextu aj diela ako *Gomora*, či *Božský*, ktoré zarezovali na medzinárodnom fóre len celkom nedávno. Hodnotu knihy ešte zvyšuje mimoriadne obsiahla a prehľadne spracovaná bibliografia, ktorá je výborným sprievodcom pre ďalšie štúdium talianskej kinematografie.

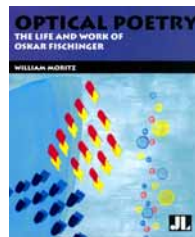

Brunetta, Gian Piero:
The History of Italian Cinema

(Princeton University Press, Princeton 2009, 385 strán)

Jednou z publikácií, ktoré Bondanella odporúča, a ktorú zároveň vysoko hodnotí, je rovnako ambiciózná kniha profesora G. P. Brunetta, tak isto mapujúca dejiny talianskej kinematografie od úplných počiatkov takmer až po súčasnosť. Hoci publikácia nie je natoľko aktuálna ani rozsiahla ako Bondanellova kniha, a nedisponuje ani natoľko prepracovaným poznámkovým aparátom, bibliografiou, či bohatstvom ilustračných fotografií, je nemenej zaujímavým pohľadom na taliansky film. Po-

dobne ako jeho kolega, i Brunetta pracoval na svojej knihe niekoľko desaťročí a popri najslávnejších obdobiach a dielach opäť neobchádza ani žánre ako horor, či komédia. Taliansku kinematografiu predstavuje v jej medzinárodnom kontexte spôsobom, ktorý je prístupný aj čitateľom, venujúcim sa téme po prvý krát. Dôraz kladie predovšetkým na momenty, v ktorých taliansky film prekročil hranice krajiny a stal sa inšpiráciou pre tvorcov nielen v Spojených štátoch, ale aj v Latinskej Amerike a Ázii.

Morritz William:
Optical Poetry
The Life and Work of Oskar Fischinger

(John Libbey Publishing, Eastleigh 2004, 246 strán)

Oskar Fischinger bol priekopníkom filmovej abstraktnej animácie, posúval hranice kinematografie a využíval nové technológie vo filme na vytvorenie nového umenia – „vizuálnej hudby“. Kniha Williama Morritza s pomocou bohatej obrazovej prílohy mapuje jeho život a dielo, ale prináša aj Fischingerove vlastné texty, zoznam zbierok, v ktorých sa nachádzajú jeho práce, bibliografiu, a najmä filmografiu, ktorá obsahuje okrem technických parametrov aj detailný popis viac ako päťde-

siatky Fischingerových filmov, vrátane užitočných informácií o ich dostupnosti. Podrobne predstavuje Fischingerove technické vynálezy, ktoré od neho v dvadsiatych rokoch prebrala i ďalšia významná osobnosť abstraktnej animácie Walter Ruttmann. Fischingerovo úspešne sa rozvíjajúcu kariéru prerušil až nástup nacizmu, kvôli prenasledovaniu napokon opustil Nemecko a útočisko našiel v Hollywoode, kde okrem iného pracoval aj pre Walta Disneyho. Morritzova kniha podrobne mapuje i toto neskoršie obdobie jeho tvorby.

Michael O'Prey:
Avant-garde Film
Forms, Themes and Passions

(Wallflower, London 2007, 136 strán)

Útla knižka z edície The Short Cuts Series napriek svojmu takmer vreckovému formátu predstavuje čitateľovi v zhustenej forme dlhú históriu avantgardného filmu od európskych hnutí dvadsiatych rokov, cez sovietsky film, americký underground a francúzsku novú vlnu až po súčasných umelcov ako sú Sam Taylor – Wood, Gillian Wearing a Douglas Gordon. Okrem histórie avantgardného filmu a jeho definície v kontexte modernizmu dvadsiateho storočia sa

O'Prey venuje aj odlišným prístupom k nemu – abstraktnému, surrealistickému, či experimentálne-naratívnemu. Podobne ako ostatné publikácie z tejto edície, i táto je kvalitným stručným úvodom do problematiky pre študentov (autor dokonca zohľadňuje aj problém dostupnosti analyzovaných filmov) a všetkých ostatných záujemcov, ktorých okrem základného zorientovania dokáže zároveň nasmerovať k ďalšiemu čítaniu.

Monika Mikušová
(autorka je filmová teoretička)

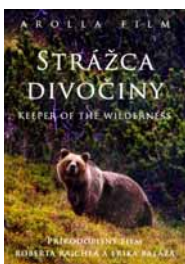

Zapomenuté transporty

(Lukáš Příbyl a Total HelpArt THA)

D o k u -
mentárny
cyklus
Z a p o -
m e n u t é
t r a n s p o r -
t y n a k r ú -
c a l h i s t o -
r i k , p o l i t o l ó g a d e b u t u j ú c i r e -
ž i s é r L u k á š P ř i b y l o d r o k u 2 0 0 0 .
Š t y r i s t o h o d i n f i l m o v é h o z á z n a -
c m u n a k r ú t e n é h o v d v a d s i a t i c h
k r a j i n á c h p i a t i c h k o n t i n e n t o v :
*Zapomenuté transporty do Lo-
tyška, Zapomenuté transporty do
Béloruska, Zapomenuté
transporty do Estonska a Zapom-
enuté transporty do Polska*. Ten
posledný získal tento rok
Českého leva za Najlepší do-
kument a celá tetralógia vyšla
ako 4DVD box. Filmy ponúkajú

spomienky židov deportova-
ných z Čiech a Moravy do kon-
centračných táborov v spomí-
naných krajinách, ktoré nie sú
verejnosti natoľko známe ako
Osvieňcim či Terezín, ale ktoré
boli svedkami rovnako krutých
osudov. Dokumenty sa pro-
stredníctvom osobných spo-
mienok, zážitkov a dojmov za-
meriavajú na ľudskú identitu
a jej premeny pod tlakom okol-
ností. Dvadsaťdesiat percent ľudí
o svojich vojnových skúsenos-
tiach až doteraz nikdy nehovo-
rilo, ani pred svojimi najbližší-
mi. Filmy poskytujú nový, pre-
kvapujúci obraz holocaustu
i prežívania v extrémnych pod-
mienkach. Výpovede dopĺňajú
vzácné autentické vizuálne
materiály. Filmy sú na DVD len
v českej verzii.

Strážca divočiny

(Arolla Film)

Slovenský
odborník
na me-
vede Erik
Baláž sa
tentorok
prezentoval
veřejnosti dvoma výstupmi svo-
jej dlhoročnej práce. Knihou
Posledná pevnosť. Päťnásť ro-
kov s medveďmi, na ktorej spo-
lupracoval s talianskym foto-
grafom Brunom D'Amicisom
a 54-minútovým dokumentár-
nym filmom *Strážca divočiny*,
ktorý získal hlavnú cenu Grand
Prix a Cenu Literárneho fondu
pre najlepší slovenský film na
festivaloch Hory a mesto 2010. „*Fil-
mársky kvalitný dôkaz o tom, že
existujú priestor a šanca na sú-
žitie nedotknutej tatranskej príro-*

*dy a civilizácie 21. storočia. Do-
konale zvládnutý pohľad na ži-
voťný cyklus zvierat v Tichej do-
line,*“ znelo zdôvodnenie poroty
v prípade oboch ocenení. Film
režiroval Robert Rajchl a ponúka
jedinečné zábery medve-
dov – strážcov divočiny – a ďal-
ších divokých zvierat a upozor-
ňuje na miznúci svet nespúta-
nej divokej prírody. Film *Strážca
divočiny* približuje ohrozenú
krásu Tichej doliny a prináša
divákovi neskršený obraz di-
vokých zvierat, ktorý je na míle
vzdialený od obrazu ponúka-
ného médiami. Zábery sprevá-
dza Maokova hudba, komen-
tár načítal Marián Geišberg.
Film má aj anglické titulky a ako
bonusy sú na DVD trailer a 9-
minútový film *Prečo sa nebojím
medveďov*.

Arsy-Versy / Ďakujem, dobre

(Kinečko)

Dobrou správou pre milovní-
kov filmu je, že prostredníctvom
nového časopisu Kinečko sa
môžu dostať i k vynikajúcim štu-
dentským filmom na DVD. V nul-
tom čísle bol prílohou Kinečka
dokument Mira Rema *Arsy-Versy*,
v čísle 1/2010 našli čitatelia
stredometrážny hraný film Má-
tyáša Priklera *Ďakujem, dobre*,
ktorému sme venovali recenziu
vo Film.sk 6/2010. Priklerov ab-
solventský film bol vybraný do
súťažnej sekcie študentských
filmov Cinéfondation na festi-
vale v Cannes, získal Slnko v sie-
ti za najlepší krátky hraný film
a niekoľko ďalších ocenení. Čo
do počtu cien je však historic-
ky najúspešnejším filmom od
vzniku FTF VŠMU dokument Mira
Rema *Arsy-Versy*. Na konte

ich má už takmer tridsať. Remo
upozornil na seba už *Studeným
spojom*. Jeho najnovší film zau-
jal domácich i zahraničných
divákov predovšetkým citlivým
a chápavým humorom a lás-
kou. Láskou matky k synovi, re-
žisérovmu strýkovi Lubošovi,
ktorého finančne podporuje
a najmä láskou hlavného hrdi-
nu k jeho koničku – fotografo-
vaniu netopierov a vymýšľaniu
rôznych pomôcok, ktoré mu
pomáhajú priblížiť sa nim čo
najbližšie. Oba filmy majú aj
voliteľné anglické titulky. DVD
s Removým filmom obsahuje
navyše i bonusy – fotografie
z nakrúcania a 7-minútový film
Lubomíra Rema *Planéta Lepi-
dopterov* (1984).

Nicholas Winton – The Power of Good

(W.I.P. / Trigon Production)

Point DVD so slovensko-českým
koprodukčným filmom režiséra
Mateja Mináča *Sila ľudskosti –
Nicholas Winton*. A to napriek
na obale uvedenej poznámke
„Not For Sale“ za 2 Eurá. Po krát-
kom uvedení v distribúcii v roku
2004 sa tak snímka ocenená In-
ternational Emmy Award 2002
za najlepší dokumentárny film,
dostáva k divákovi i na DVD.
Film rozpráva príbeh Angliča-
na Nicholas Wintona. Ten v ro-
ku 1939 počas nacistickej oku-

pácie Československa z vlast-
nej iniciatívy prepravil do Veľ-
kej Británie 669 prevažne židov-
ských detí a zachránil im tak ži-
vot. A potom o tomto svojom
čine mlčal celých päťdesiat ro-
kov. Dokumentom divákov sprevá-
dza Joe Schlesinger, repor-
tér kanadskej televíznej stanice
CBS, ktorý je jedným z „wintono-
vých detí“. Príbehy tých ďalších
sa prelínajú s rozprávaním Ni-
cholas Wintona a archívными
zábermi. Toto je v poradí už štv-
rtá verzia filmu o ktorej viem –
anglická, 62 minút, rok výroby
2002. Veľká škoda, že DVD ne-
obsahuje žiadne titulky ani bo-
nusový materiál.

Miro Ulman

Hollywood chce unikátny software zo Slovenska

Režisér Vlado Struhár pred tromi rokmi začal vymýšľať vlastný software, ktorý by mu pomohol dosiahnuť čo najväčšiu kontrolu materiálu počas nakrúcania. Po dvoch rokoch práce sa dopracoval k prototypu softwaru QTAKE. A v súčasnosti už tento unikátny software využívajú veľké hollywoodske produkčné spoločnosti.

Video assist, offline záznam z kamery, ktorý pomáha režisérovi, aby si mohli opakovane pozrieť záznam, sa kedysi robil pomocou VHS rekordérov. „Ešte počas školy som robil video assist operátora pri nakrúcaní filmu Mierotvorca,“ spomína režisér Vlado Struhár. „A vtedy to naozaj fungovalo tak, že som to nahrával na VHS-ky. Musel som si zapisovať kódy, že kde je ten-ktorý záber na kazete. A keď sa mi vynulovalo počítadlo, tak bol problém. Keď prišli počítače, tak sa celý video assist digitalizoval. Vzniklo niekoľko soft-aj hardwarových produktov. Potom som sa k tomu dostal ako režisér reklamných spotov. Tam je to ešte dôležitejšie. Stále sme potrebovali väčšiu kontrolu materiálu na pláci. Tak som začal uvažovať nad vytvorením vlastného softwaru. Ja mám programátorský background, nuž som si to začal po nociach robiť sám. Ale vynikajúce bolo, že ako režisér som vedel čo potrebujem. A ako programátor som to vedel naprogramovať tak, aby to fungovalo ako to moje režisérske ja potre-

bovalo. Až som sa dopracoval k verzii, ktorá nebola iba pre vlastné účely, ale mohol ju používať aj ktokoľvek iný. Problém bol samozrejme v tom, že Američania vám neuveria, že z nejakého Slovenska môže prísť kvalitný software. Američanom veľmi záleží aj na podpore. Ja som puntičkár a snažím sa okamžite riešiť problémy, ktoré okolo toho vzniknú. Často volajú o tretej ráno z Havaja štýlom: Johnny Depp mi stojí pred kamerou a nefunguje to. Musel som si nájsť amerického distribútora a vtedy sa to priam zázračne pohlo. Už to nebol nejaký slovenský software, ale bola tu záruka renomovanej firmy.“

V čom teda spočíva unikátnosť QTAKE-u? „Oproti konkurenčným hardwarovým riešeniam má tú výhodu, že zábery z nášho video assistu sa hneď dajú použiť v postprodukcii. Iba sa skopírujú quicktimové klipy a netreba prepisy a konverzie, čo znamená ušetrenie času. Z video assistu sa vlastne dá celý materiál vyexportovať strihačovi a strihač nemusí čakať,“ vysvetľuje Struhár.

„Veľká revolúcia samozrejme prišla s 3D. Možno až polovica našich klientov sú produkcie 3D filmov. Pri nich je QTAKE naozaj bezkonkurenčný v tom, že umožňuje také spracovanie 3D signálu ako žiaden iný software. Už keď sme mali dvojkamerový systém, tak pre mňa bola už len otázka asi mesiaca, aby som do toho urobil 3D podporu. Dokážeme dve kamery nahrávať súčasne a vlastne z nich vyrobíť výstup vhodný pre 3D monitor. Umožňuje sledovať živý obraz v 3D a súčasne umožňuje aj playback a strih 3D materiálu priamo na pláci. Ďalší unikátny aspekt je, že všetky efekty a farebné korekcie, transformácie obrazu, atď. je možné robiť v živom obraze, v reálnom čase a v HD rozlíšení. Čiže užívateľia nepotrebujú už nič ďalšie. Všetko sa dá urobiť v jednom stroji. Software je zatiaľ exkluzívne napísaný pre Mac platformu. To bolo praktické rozhodnutie, pretože v Amerike sú Macintosh vo filmárskej oblasti najrozšírenejšie.“

O unikátny QTAKE prejavili záujem napríklad tvorcovia tretieho pokračovania Narnie. „Bol som sa pozrieť v Prahe na nakrúcanie filmu Red Tails v produkcii Georga Lucasa,“ hovorí Struhár. „Stretnol som sa tam s Lucasovým video guru Fredom Meyersom a zhodou okolností tam bol aj Michael Taylor z Austrálie, špecialista video assist, ktorý robil napr. na filmoch Matrix alebo Narnie. A ten bol z QTAKE hofový. Povedal mi, že na to čakal desať rokov. A to bola vtedy ešte len prvá verzia, ktorú som im predviedol. Umožňovala nahrávanie iba z dvoch kamier. A keď človek, ktorý robil Matrix povie, že to som ešte nevidel tak je všetko jasné. O pár dní prišla z Austrálie objednávka v ktorej si objednal náš software na tretiu Narniu.“

Majú záujem o QTAKE aj slovenskí tvorcovia? „Teraz sa to-

čia dva slovenské filmy – Juraj Krásnohorský používa také prenosné riešenie, ktoré beží na laptope. A potom ho používa aj Jakub Kroner pri svojom novom filme. Takže najmä mladí tvorcovia zisťujú, že sú takéto možnosti. Škrť sa ale na všetkom a nielen v slovenskom filme. V nízkorozpočtových európskych filmoch, kde nemajú na tretiu lampu, je jasné, že nebudú investovať do softwaru. Povedzme si pravdu, že video assist je luxus. Bez neho sa dá žiť, ale bez svetla sa nakrúcať nedá,“ uvažuje Struhár. „Ale napríklad aj v Európe sa už nakrúcajú filmy, kde je rozpočet taký, že si to tvorcovia môžu dovoliť. Prvý európsky film, pri ktorom použili môj software bol Anonymous Rolanda Emmericha. Prišiel si do Nemecka nakrútiť opäť dobrý film po všetkých tých hollywoodskych hlúpostiach. Dokonca QTAKE používal aj priamo na kontrolné projekcie,“ dodáva. „Ja som naozaj ten software robil vo svojom voľnom čase, po nociach. Teraz je to už na plný úväzok. Software treba udržiavať kvôli kompatibilitě s novým hardwarom. Technológie idú strašne rýchlo dopredu. Každý polrok príde nový hardware a ja na neho musím napísať podporu. Druhá vec je, že vždy sa dá niečo vylepšovať,“ podotýka Struhár.

„Najväčším úspechom v tomto roku je, že sa náš software využíva pri výrobe štvrtých Pirátov z Karibiku. Sme v štábe pripravovaného 3D filmu Petra Jacksona Hobit. Nakrúca sa na osem 3D kamier a posledná verzia QTAKE umožňuje nahrávanie štyroch kamier.“ Unikátny slovenský software využil aj režisér Martin Scorsese pri nakrúcaní filmu Hugo Cabret. „V Rusku teraz idú nakrúcať 3D film Darkest Hour a tiež si už objednali náš software,“ konštatuje spokojne Vlado Struhár.

Mariana Jaremková

(autorka je filmová publicistka)

Metamorfózy filmovej fakulty

V akademickom roku 1990/91 sa otvorili prvé ročníky na novovzniknutej Filmovej a televíznej fakulte Vysoké školy múzických umení. Dvadsať výročie svojej existencie si fakulta pripomenula v dňoch 17. – 20. októbra aj konferenciou s názvom Metamorfózy študentskej tvorby.

Už samotná forma osláv, teda konferencia, a jej názov jasne hovoria, že fakulta sa rozhodla viac reflektovať, ako spomínať. Zamerala sa pritom na to, čo je pre umeleckú školu asi najdôležitejšie, snažila sa podchytiť tvorbu svojich študentov počas dvoch desaťročí. Nosnou časťou programu konferencie sa tak stali dopoludňajšie hodiny, venované postupne hranečnému (pondelok), dokumentárnemu (utorok) a animovanečnému (streda) filmu.

V týchto prípadoch sa jednalo o panelové diskusie s úvodnými príspevkami filmových teoretikov a kritikov, na ktoré nadväzovali samotné diskusie, už aj za prítomnosti tvorcov – pedagógov a bývalých, či súčasných študentov, pričom priestor na otázky a poznámky dostalo aj obecenstvo. Príspevky sa nevenovali iba študentskej tvorbe (Pavel Smejkal, Eva Perdochová), ale snažili sa i o presah smerom k profesijnej tvorbe absolventov (Jelena Paštéková, Mária Ferenčuhová), ako aj o nachádzanie (dis)kontinuity s predchádzajúcimi generáciami (Ivan Ostrochovský), zachytenie tematiky (Katarína Mišíková o generáčnych konfliktoch), či režijných metód (Juraj Mojžiš o Petrovi Kerekosovi).

Popoludňajšie hodiny potom patrili predstavovaniu jednotlivých

katedier a ateliérov, kde príspevky mapovali ich dvadsaťročný vývin a aktivity. V tomto prípade išlo skôr o bilanciu ako o diskusiu a kritický ráz z predchádzajúcich blokov sa vytrácal. S cieľom nadviazať dialóg so zahraničím dostali priestor i zástupcovia Univerzity Palackého v Olomouci, aby aj na základe vlastných skúseností s výučbou spochybnili jasné rozdelenie medzi teóriou a praxou. Konferenčný deň sa končil premietaním najlepších študentských filmov, ktoré vznikli na pôde fakulty, a celovečerných filmov jej absolventov, vždy v nadväznosti na dopoludňajšiu tému. Zostavovateľia týchto blokov pritom často uprednostnili menej známe a fažšie dostupné filmy, aj keď sa o nich pred tým diskutovalo. Diváci tak mohli vidieť napríklad animovaný film Michala Strussa *V kocke*, či dokument Daniely Rusnokovej *O Soni a jej rodine*.

Súčasnou oslavou je aj vydanie dvoj-DVD s výberom tvorby študentov. Pripravuje sa aj konferenčný zborník s jednotlivými príspevkami. Oslavy plynulo pokračovali, už v menej formálnej atmosfére, tradičným festivalom študentských filmov Áčko.

Tomáš Hudák

(autor je študent filmovej vedy na FTF VŠMU)

Ďalší rok študentskej tvorby

Pomyselnou bodkou za študentskou tvorbou uplynulého školského roka bolo bratislavské Áčko. Jeho 14. ročník sa uskutočnil 20. – 23. októbra a okrem vyše stovky filmov priniesol aj besedy, či predhalloweensku karnevalovú párty s názvom Filmárske dušičky.

Áčko je v prvom rade akciou Filmovej a televíznej fakulty VŠMU – koná sa v jej priestoroch, organizujú ho jej študenti, väčšina premietnutých filmov je z jej produkcie a návštevníci patria najmä k študentom VŠMU. Táto uzavretosť je spôsobená nielen nedostatočnou propagáciou smerom vonok (teda mimo budovu fakulty), ale aj rozhodnutím neotvoriť súťaž zahraničným školám. V hlavnej sekcii sa tak stretávajú iba stredne a vysoké školy zo Slovenska, medzi ktorými si domáca fakulta bez väčších problémov drží primát čo do kvantity, tak (zrejme aj) do kvality.

Kontakt so zahraničím ostáva iba v podobe nesúťažných prehliadok, tento rok v dvoch sekciami. Jedna bola zostavená z trinástich európskych filmov z rôznych krajín, druhá nadviazala na tradíciu pozývania konkrétnych filmových škôl. V ostatných rokoch bolo možné na Áčko vidieť výber filmov zo škôl v Lodži, Bukurešti, či Prahe, teraz organizátori oslovili rímske Centromperimentale di cinematografia. Na festivale bolo premietnutých pätnásť aktuálnych filmov z tohto Centra. Nebol to teda historický prierez, ako by sa pri podobnej škole dalo očakávať, ale o pohľad na stav slávnej školy dnes. Do Bratislavy prišla aj zástupkyňa školy Paola Ferrario, ktorá predstavila spo-

sob a organizáciu výučby na svojej inštitúcii. Ďalšou diskusiou so školskou tematikou bol dialóg medzi dekanom FAMU Pavlom Jechom a dekanom FTF VŠMU Antonom Szomolányim. Hovorilo sa o rozdieloch medzi školami, no sa hľadali sa aj vzájomné inšpirácie.

Najočakávanejšou z trojice besied bola prednáška výtvarníka Aleša Najborta o tvorbe filmových plagátov. Formou predstavovania svojho diela Najbort načrtnol, v čom spočíva jeho práca a s akými rôznymi výzvami sa musí tvorca v jeho profesii popasovať.

Áčko sa dajú vytknúť isté technické a organizačné nedostatky, spôsobené aj každoročne sa meniacim tímom organizátorov, no na strane druhej, práve tieto „chyby“ dodávajú festivalu bezprostrednejšiu, menej strnulú atmosféru, viac vlastnú študentskému prostrediu.

Cenu za najlepší hraný film napokon získali *Praví chlapi* (r. Matúš Krajčák). Ako najlepší animovaný film bol ocenený *Drum 'N' Bass* (r. Mária Ol'ňová) a cenu za najlepší dokumentárny film si odniesol režisér Arnold Kojnok za film *Pomsta*, ktorý získal aj hlavnú cenu festivalu Grand Prix za najlepší film.

Tomáš Hudák

(autor je študent filmovej vedy na FTF VŠMU)

20. výročie SFÚ

Slovenský filmový ústav (SFÚ) bol založený 1. apríla 1963 v Bratislave. Jeho súčasťou bol aj filmový archív vtedajšej Ústrednej požičovne filmov. Keď sa obnovil Československý filmový ústav v Prahe, SFÚ bol ešte v roku 1963 ustanovený za jeho pobočku. Krátko na to, počas Kongresu Medzinárodnej federácie filmových archívov FIAF bol odsúhlasený štatút spoločného archívu ČSFÚ Praha a SFÚ Bratislava. Samostatnou inštitúciou sa SFÚ stal v roku 1991, samostatným členom FIAF-u až v roku 2001. Ako vnímajú uplynulých dvadsať rokov činnosti SFÚ ako samostatnej inštitúcie minister kultúry SR v rokoch 1990 – 1992 Ladislav Snopko a podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny Rudolf Chmel, minister kultúry SR v rokoch 2002 – 2005, 2006.

Ladislav Snopko

Každý človek má svoje sny. Ja už od detstva chodím časť z nich snívať do kina. Film sa mi ako náruživému divákovi stal druhou realitou. No a aká by to bola realita bez vedeckých základov. Bez archívu, popisiek k filmom, historických štúdií, teda všetkého toho čo človeku umožní zamýšľať sa nad predmetom svojho záujmu. Pred dvadsiatimi rokmi, na Nový rok 1991 sme založili Slovenský filmový ústav. Inštitúciu, ktorá síce nevznikla na „zelenej lúke“, ale začala naplňať jeden z našich revolučných snov o správe vecí verejných v kultúre. Pamätám si na to úžasné obdobie pred tým, na rok 1990, keď sme s kolegami na ministerstve, ale aj priateľmi zvonka projekt jeho založenia pripravovali. Diskusie, protirečenia, nočné „kvali-

tovanie“ a nakoniec výsledok – inštitúcia, ktorá dnes z dvadsaťročného odstupu naplnila všetky naše vtedajšie sny.

To však už nie je naša zásluha. Všetko čím sa za tú dobu Slovenský filmový ústav stal je zásluha tých ktorí v ňom pracujú, vedú ho a tvoria základnú podstatu jeho bytia.

Pripomeňme si základný, zákonný, zoznam úloh, ktoré ústav plní od svojho vzniku: *„Archivovanie, ochrana, obnova a katalógizácia audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky, prístupňovanie, prezentácia, propagácia a podpora šírenia kinematografickej kultúry Slovenskej republiky, základný výskum, štatistické zisťovanie, získavanie, triedenie a zverejňovanie komplexných informácií o audiovizuálnej kultúre a kinematografii v Slovenskej republike, podpora vzdelávania a šírenia poznatkov v oblasti audiovizie a kinematografického umenia, koordinácia pri získavaní podpory z európskych zdrojov pre slovenské subjekty pôsobiace v audiovizii, výkon práv k slovenským audiovizuálnym dielam vyrobeným*

organizáciami vo výlučnej pôsobnosti štátu pred rokom 1991, ekonomické zhodnocovanie týchto práv a ochrana majetkových práv autorov, výkonných umelcov a výrobcov zvukovo-obrazových záznamov k týmto dielam, odborná úschova a ošetrovanie audiovizuálií, ktoré uchováva ako zákonný depozitár.“ Je to jedna úloha za druhou a ústav si ich napriek ťažkým podmienkam plní.

Na záver si doprajem pre ďalší vývoj Slovenského filmového

ústavu ešte jeden sen. Vlastne dva. Jedným by bola úloha pripraviť pre naše základné a stredné školy učebnicu filmovej výchovy, ktorá by sa vyučovala ako samostatný predmet v takom význame a rozsahu ako napríklad literatúra. Tým druhým zriadil vo verejnoprávnej televízii pravidelný programový cyklus o audiovizuálnej kultúre, ktorý by nielen redakčne a dramaturgicky, ale aj konkrétnym výkonom realizoval SFÚ.

Rudolf Chmel

Hneď na úvod sa priznám, že nepoznám do detailov celú šírku aktivít Slovenského filmového ústavu, avšak tie, ktoré poznám, si zasluhujú uznanie. Prvých dvadsať rokov v živote človeka znamená obrovský skok a niečo podobné platí aj pre inštitúcie. Za tých posledných dvadsať rokov sa z regionálnej inštitúcie stal medzinárodne rešpektovaný a uznávaný ústav, ktorý dôstojne reprezentuje slovenskú kinematografiu doma a v zahraničí. Nesporne veľký podiel má na tom profesionálna starostlivosť o filmové dedičstvo v podobe postupného reštaurovania a digitalizácie filmov, pričom originálne metódy práce si už v zahraničnej literatúre stihli získať prívlastok slovenská cesta. Pozitívny je aj fakt, že verejnosť sa môže o jej kvalite presvedčiť prostredníctvom DVD edície slovenských filmov – za pomerne krátke obdobie ústav vydal viac ako päťdesiat nosičov so slovenskými, prevažne hranými filmami. Takto nejako si predstavujem

to, čomu hovoríme starostlivosť o kultúrne dedičstvo. Verím, že to potomkovia ocenia, lebo v tomto dedičstve budú reflektovať aj dejiny svojej identity.

Slovenský filmový ústav sa zviditeľňuje aj vďaka cielavedomej a systematickej propagácii slovenských filmov doma i v zahraničí. Logo ústavu nechýba ani na jednom významnom filmovom festivale alebo odbornom podujatí minimálne v rámci Visegrádskej štvorky. K propagácii a odbornej reflexii našich filmov výrazne pomáha aj vydávanie odborných monografií z oblasti dejín kinematografie a filmovej teórie. Mne osobne dôležitý kontakt so svetom zabezpečuje mesačník *Film.sk*, vďaka ktorému som informovaný o tom, čo sa deje v tejto oblasti kultúry.

Nie je toho veľa, na čo som si spomenul, je to však viac než dosť na to, aby som s istotou povedal, že Slovenský filmový ústav patrí medzi kultúrne inštitúcie, ktoré si už vydobyli pevné miesto v slovenskom kultúrnom živote i v medzinárodnom kontexte. Verím, že na nastúpenej ceste vytrvá nielen ďalších dvadsať rokov na prospech slovenskej kultúry i milovníkov filmového umenia, ku ktorým sa tak trochu od mladosti (už ako gymnazista som odoberal vynikajúci časopis *Film a doba*) rátam.

dokumentarista Mišo Suchý

V súčasnosti pripravujem film s pracovným názvom *Paraskyňa záhrada*, ktorý je úvahou a meditáciou o exile, vyhnanstve z domova a o človečej potrebe spojenia so zemou. Nedávno som dostal pozvanie na retrospektívu svojich filmov na festivale Forum.DOC.sk v Košiciach. Dúfam, že sa mi podarí na tento festival prísť. Okrem toho teraz učím predmet „Úvod do histórie filmu“ na Syracuse University v štáte New York

foto: archív M. S.

a snažím sa svojim americkým študentom ukázať, že okrem hollywoodskych filmov, existujú mnohé iné kinematografie a rôzne prístupy k robeniu filmu.

režisérka, scenáristka a producentka Tina Diosi

foto: archív P. M.

Pripravujem dokumentárny cyklus *Nie si sám*. Cyklus televíznych dokumentov voľne nadväzuje na úspešný dokumentárno – publicistický cyklus o súčasných ženách *Nie si sama*.

Hlavnou postavou cyklu je teda muž, Slovak a čisto mužské témy: Sex, alkohol a futbal, Mačo, Emancipácia z pohľadu muža, Mnohoženstvo, Muži pri pôrode, Práva mužov pri rozvoде, Mužská emancipácia, Generácia otcov, Muži v ženských povolaniach, Týraní muži, Cestovatelia, Mužské telo, Muži a peniaze. Na projekte sa zúčastnili ako režiséri Jaro Vojtek, Zuza Piušci, Filip Remunda, Vít Klusák, Tereza Nvotova, Jarmila Buzkova a ďalší. Vysielateľ ho bude STV v budúcom roku.

režisér Róbert Šveda

Pred pár dňami sme odovzdali grant na môj druhý film a nejaký som z toho „ošťastnel“. Už len z dôvodu, že sa nám po niekoľkých rokoch prepisovania a konzultovania podarilo ukončiť literárnu fázu písania scenára. *Čubírková* je teda pripravená do výroby a mňa tešia kastings, ktoré nám stále prebiehajú a využívam sa v kombinovaní a skúmaní hercov. Popri tom pre televíziu nakrúcam seriály a dokončujem dva diely adaptácií svetovej klasiky, kde som sa mohol nejaký popaso-

foto: archív R. Š.

vať s vcucnutím veľkých myšlienok a citov do menšej minútáže. A na dňažok po nociach si už čarbem pôdorys pre ďalší filmík, plus nejaký experimentálnejší krafas.

U nás skôr ako v USA!

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom. Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: miroslav.ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Pán Ulman, chcela by som sa spýtať, že ako je možné, aby film, ktorý má premiéru v USA 5. novembra 2010 mal u nás premiéru už 4. novembra? Ide konkrétne o film *Due Date*, u nás s distribučným názvom *Deadline* s Robertom Downeym Jr. Ja som si myslela, že je tam nejaké nepísané pravidlo, že vždy je to najprv v USA. Ďakujem za odpoveď. Kristína Zemanová

Odpoveď na vašu otázku je pomerne ľahká, ale požiadal som o ňu radšej jedného zo slovenských distribútorov. Martin Hájek zo spoločnosti Saturn Entertainment mi napísal: „*Je to jednoduché. V USA je premiérovým dňom piatok, u nás a v mnohých iných krajinách je to štvrtok. Z toho dôvodu sa pri celosvetovom uvedení stáva, že na Slovensku (ale nielen na Slovensku) je premiéra filmu o deň skôr.*“ Z novembrových premiér je to tak napríklad i u očakávaného hitu *Harry Potter a Dary smrti I*, ktorý má na Slovensku premiéru 18. 11. a v USA až 19. 11. No ešte o deň skôr než u nás ho môžu vidieť diváci v Belgicku a v Egypte, kde má premiéru už 17. novembra. A v prípade nezávislých amerických titulov je tento rozdiel ešte väčší. Napríklad animovaná *Lovecká sezóna 2* sa dostala do slovenských kín už 18. decembra 2008 a v USA až 27. januára 2009.

Prosím vás pekne, náš syn zbožňuje Mašinku Tomáša. Máme doma mašinky i všetky knižky. Ale márne zháňame jednotlivé filmy so slovenských dabingom. Prešli sme už niekoľko obchodov, ale všade nám ponúkajú len DVD s českým dabingom. Jeden známy nám však tvrdí, že určite existuje i DVD so slovenským dabingom. Môžete nám poradiť? A ak áno, viete nám poradiť, kde by sme to DVD mohli zohnať? Blížija sa totiž Vianoce. Veľmi pekne ďakuje Ľubomír z Bratislavy.

Mám pre vás dobrú i zlú správu. Tou dobrou je to, že slovenský dabing skutočne existuje. Príbehy narozprával známy herec Marián Labuda. Tou zlou správou je to, že táto verzia so slovenským dabingom nikdy nevyšla na DVD. Slovenská televízia (STV) v roku 2006 odvysielala v termíne od 19. marca do 24. júna kompletnú prvú sériu, ktorú vo Veľkej Británii narozprával bubeník The Beatles Ringo Star. 26 príbehov od úvodného *Thomas a Gordon* až po *Thomasovu vianočnú oslavu* však veľa divákov nevidelo, pretože ich vysielali len v sobotu a v nedeľu okolo šiestej ráno. STV má zakúpené i práva na reprízu, tá však, pokiaľ mám dobré informácie, doteraz nebola zaradená do programu.

Miro Ulman

(Mimobratlavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do užívajky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel.: 02/5296 8994, 0902/929 391, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 11.11. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
+ **X=X+1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
25.11. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.11. – **Oko nad Prahou**, r. O. Špátová, ČR, 2010, 78 min.
9.11. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, VB/Franc./SRN, 2010, 128 min.
16.11. – **Púštny kvet**, r. S. Hormann, VB/SRN, 2009, 124 min.
23.11. – **Koncert**, r. R. Mihaileanu, Franc./Tal./Belg./Rum., 2009, 119 min.
30.11. – **Gainsbourg**, r. J. Sfar, Franc., 2010, 134 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel.: 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.11. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min.
4.11. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
5.11. – **Něco z Alenky**, r. J. Švankmajer, ČSSR/Švajč./VB/NSR, 1988, 86 min.
8.11. – **Křížník Poťomkin**, r. S. Ejzenštejn, Rus., 1925, 66 min.
10.11. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, VB/Franc./SRN, 2010, 128 min.
11.11. – **Rozorvané objatia**, r. P. Almodóvar, Špan., 2009, 128 min.
12.11. – **Spiklenci slasti**, r. J. Švankmajer, ČR/Švajč./VB, 1996, 75 min.
15.11. – **Skrytý pováb buržoázie**, r. L. Buñuel, Franc., 1972, 102 min.
+ **Andalúzsky pes**, r. L. Buñuel, Franc., 1929, 16 min.
18.11. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min.
19.11. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min.
22.11. – **Na východ od raja**, r. E. Kazan, USA, 1955, 117 min.
24.11. – **Gainsbourg**, r. J. Sfar, Franc., 2010, 134 min.
25.11. – **Panna zázračnica**, r. Š. Uher, ČSSR, 1966, 100 min.
26.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.
29.11. – **Na konci s dychom**, r. J.-L. Godard, Franc., 1959, 87 min.
30.11. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovnínkova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.01 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.11. – **Prošba**, r. T. Abuladze, ZSSR, 1967, 77 min.
17.11. – **Pokánie**, r. T. Abuladze, ZSSR/Gruz., 1984, 153 min.

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostroj.mojmartin.sk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.

- 10.11. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
16.11. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min.
24.11. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN, 2007, 140 min. (17.00 h.)

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 8.11. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.
15.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.
22.11. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min.
29.11. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 2.11. – **Psycho**, r. A. Hitchcock, USA, 1960, 109 min. (18.00 h.)
2.11. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min. (20.00 h.)
9.11. – **Ty, ktorý žiješ**, r. R. Andersson, Švéd./Dán./Franc./SRN, 2006, 93 min. (18.00 h.)
9.11. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Poľ., 2009, 85 min. (20.00 h.)
16.11. – **Svetlá v súmraku**, r. A. Kaurismäki, Fin., 2006, 78 min. (18.00 h.)
16.11. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN, 2007, 140 min. (20.00 h.)
23.11. – **Old Boy**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2003, 121 min. (18.00 h.)
23.11. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min. (20.00 h.)
30.11. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297

- 2.11. – **Legenda o Lietajúcom Cyprinovi**, r. M. Čengel Solčanská, SR/Poľ., 2010, 108 min. (19.30 h.)
8.11. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min. (20.00 h.)
9.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min. (20.00 h.)
15.11. – **Študentské dni 2010** (20.00 h.)
22.-26.11. – **3. Seminár slovenského filmu**
29.11. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Poľ., 2009, 85 min. (18.00 h.)
30.11. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min. (18.00 h.)
30.11. – **Precious**, r. L. Daniels, USA, 2009, 109 min. (20.00 h.)

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.11. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
11.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.
18.11. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
25.11. – **Prelomiť vlny**, r. L. von Trier, Dán./Švéd., 1996, 158 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovnínkova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.01 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.11. – **Baaria**, r. G. Tornatore, Tal./Franc., 2009, 150 min.
7.11. – **Kick-Ass**, r. M. Vaughn, USA/VB, 2010, 106 min.

Festival slobody

- 9.11. – **Smuteční slavnosť**, r. Z. Sirový, ČSSR, 1969, 70 min. (18.00 h.)
 9.11. – **Junáci z prachu**, r. T. Vitek, SR, 2010, 26 min. + diskusia (20.00 h.)
 10.11. – **Papierové hlavy**, r. D. Hanák, SR/Švajč./Franc./SRN, 1995, 96 min. (19.00 h.)
 10.11. – **Popieluszkó. Sloboda je v nás**, r. R. Wluczynski, Poľ., 2009, 147 min. (20.45 h.)
 11.11. – **Poselství Jana Palacha**, r. K. Vlachová, ČR, 2008, 60 min. (18.00 h.)
 11.11. – **Ležáky 42**, r. M. Pilař, ČR, 2010, 90 min. + diskusia (19.30 h.)

- 15.11. – **Škola života**, r. L. Scherfig, VB, 2009, 95 min. (20.31 h.)
 17.11. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min. (20.31 h.)
 21.11. – **Zlý poliš**, r. W. Herzog, USA, 2009, 122 min.
 22.11. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min. (20.31 h.)
 24.11. – **Jeden svet 2010** (17.00 h.)
 28.11. – **Jeden svet 2010** (17.00 h.)
 29.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk
 predstavenia o 20.00 – pokiaľ nie je uvedené inak

- 21.11. – **Ozveny Famufestu 2010**
 22.11. – **Nu Dance Fest 2010: Muzikológ a tvorca**, r. A. Kojnok, SR, 2008, 45 min.
 23.-28.11. – **Jeden svet 2010**
 30.11. – **Keď vám padne sánka – najslávnejšie jednozáberové scény**

KINÁ**Kino Igric**

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.11. – **Sexy 40**, r. B. Freundlich, USA, 2009, 95 min.
 14.11. – **Román pro muže**, r. T. Bařina, ČR, 2010, 100 min.
 18.11. – **Solomon Kane**, r. M. J. Bassett, VB/ČR/Franc., 2009, 104 min.
 23.11. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min. (17.00 h.)

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.11. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min.
 14.11. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
 21.11. – **Katka**, r. H. Třeštík, ČR, 2009, 90 min.
 28.11. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.

Kino Mladosť

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.-4.11. – **Román pro muže**, r. T. Bařina, ČR, 2010, 100 min.
 4.11. – **Once**, r. J. Carney, USA, 2007, 87 min.
 5.-11.11. – **12. MFF Bratislava 2010**
 12.11. – **25 zo šesťdesiatich alebo Československá nová vlna**, r. M. Šulík, ČR/SR, 2010, 100 + 105 min.
 13.-15.11. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min.
 13.-14.11. – **Gainsbourg**, r. J. Sfar, Franc., 2010, 134 min.
 15.11. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
 16.-18.11. – **Mittel Cinema Fest – Prehľadka talianskeho filmu**
 19.-21.11. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA/Franc., 2009, 92 min.
 + **X=X+1**, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
 20.-21.11. – **Agora**, r. A. Amenábar, Špan., 2009, 127 min.

- 20.-21.11. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN, 2007, 140 min.
 23.-28.11. – **Jeden svet 2010**
 29.11. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min.
 30.11. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.

Časy jednotlivých predstavení nájdete na plagátoch kina Mladosť

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.-5.11. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min.
 6.-7.11. – **Zatiaľ spolu, zatiaľ nažive**, r. J. Mangold, USA, 2010, 110 min. (17.30 h.)
 6.-7.11. – **Kajínec**, r. P. Ják ml., ČR, 2010, 107 min. (20.00 h.)
 10.-12.11. – **Eurotour Piešťany 2010**
 13.-14.11. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min.
 17.-18.11. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min.
 20.-21.11. – **Solomon Kane**, r. M. J. Bassett, VB/ČR/Franc., 2009, 104 min.
 25.-30.11. – **Harry Potter a Dary smrti I**, r. D. Yates, USA/VB, 2010 (29.11. iba o 17.30 h.)

Detské filmové predstavenie

- 6.-7.11. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.)
 21.11. – **Mačky a psi: Pomsta Kitty Galore**, r. B. Peyton, USA, 2010, 82 min. (15.30 h.)

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.11. – **Kung-fu Kyborg**, r. J. Lau, HK, 2009, 102 min.
 3.11. – **Katka**, r. H. Třeštík, ČR, 2009, 90 min.
 4.11. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
 4.-8.11. – **Toy Story 3**, r. L. Unkrich, USA, 2010, 86 min. (4.-5.11. o 17.30 h., 6.11. o 15.30 h., 7.11. o 13.30 h. a 15.30 h., 8.11. o 17.30 h.)
 5.-8.11. – **Fizli zo zálohy**, r. A. McKay, USA, 2010, 107 min. (5. a 8.11. len o 19.30 h.)
 11.-15.11. – **Čarodejov učen**, r. J. Turteltaub, USA, 2010, 110 min. (12.-15.11. len o 17.30 h.)
 12.-15.11. – **Muži, ktorí nenávidia ženy**, r. N. A. Oplev, Švéd./Dán./SRN, 2009, 152 min. (19.30 h.)
 13.-14.11. – **Kúzelná opatrovatelka a Veľký tresk**, r. S. White, VB, 2010, 109 min. (13.11. o 15.30 h., 14.11. o 13.30 h. a 15.30 h.)
 17.-21.11. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min. (19.11. o 17.50 h., 20.-21.11. len o 17.30 h.)
 19.-21.11. – **Ja, zloduch**, r. P. Coffin, Ch. Renaud, USA, 2010, 95 min. (19.-20.11. o 16.15 h., 21.11. o 13.30 h. a 15.30 h.)
 19.-21.11. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, VB/Franc./SRN, 2010, 128 min. (19.30 h.)
 22.11. – **Mongolsko: V tieni Džingischána**, r. P. Barabáš, SR, 2010, 61 min. (16.45 h. a 18.00 h.)
 22.11. – **Videokracia**, r. E. Gandini, Švéd./Dán./Fin./VB, 2009, 85 min. (19.30 h.)
 24.-25.11. – **Solomon Kane**, r. M. J. Bassett, VB/ČR/Franc., 2009, 104 min. (17.30 h.)
 24.-28.11. – **Román pro muže**, r. T. Bařina, ČR, 2010, 100 min. (24.-25.11. o 19.30 h., 26.-28.11. o 17.30 h.)
 26.-28.11. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min. (19.30 h.)
 27.-28.11. – **Oblačno, miestami faširky**, r. P. Lord, Ch. Miller, USA, 2009, 90 min. (27.11. o 15.30 h., 28.11. o 13.30 h. a 15.30 h.)
 29.-30.11. – **Jeden svet 2010**

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalny@mail.t-com.sk
predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.-3.11. – **Kajínec**, r. P. Jákl ml., ČR, 2010, 107 min.
5.11. – **Bez súcití**, r. P. Morel, Franc., 2009, 93 min.
5.-7.11. – **Ja, zloduch**, r. P. Coffin, Ch. Renaud, USA, 2010, 95 min. (15.30 h.)
6.-7.11. – **Čarodejov učen**, r. J. Turteltaub, USA, 2010, 110 min.
9.-10.11. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min.
12.11. – **Koncert**, r. R. Mihaileanu, Franc./Tal./Belg./Rum., 2009, 119 min.
13.-14.11. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.)
13.-14.11. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, VB/Franc./SRN, 2010, 128 min.
16.-17.11. – **Fizli zo zálohy**, r. A. McKay, USA, 2010, 107 min.
19.11. – **Púštny kvet**, r. S. Hormann, VB/SRN, 2009, 124 min.
20.-21.11. – **Pestúnka v akcií**, r. B. Levant, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.)
20.-21.11. – **Román pro muže**, r. T. Bařina, ČR, 2010, 100 min.
23.-24.11. – **(K)Lamač srdce**, r. P. Chaumeil, Franc., 2010, 105 min.
26.11. – **Gainsbourg**, r. J. Sfar, Franc., 2010, 134 min.
27.-28.11. – **Niko a cesta ku hviezdám**, r. M. Hegner, K. Juusosen, Fín./Dán./SRN/Ír., 2008, 80 min. (15.30 h.)
27.-28.11. – **Scott Pilgrim proti celému svetu**, r. E. Wright, USA/VB/Kan., 2010, 112 min.
30.11. – **Zlý poliš**, r. W. Herzog, USA, 2009, 122 min.

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk
predstavenia sú o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.11. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
3.11. – **Každý den odvahu**, r. E. Schorm, ČSSR, 1964, 85 min.
9.11. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
11.11. – **Dom obesa**, r. E. Kusturica, Juh., 1988, 142 min.
15.11. – **Priznanie**, r. C. Costa-Gavras, Franc./Tal., 1970, 135 min.
16.11. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Poľ., 2009, 85 min.
18.11. – **Páni Edisoni**, r. V. Olmer, ČSSR, 1987, 72 min. (14.00 h.)
18.11. – **Môže byť návšteva kina škodlivá? Večer prísne zakázaných filmov**
19.-20.11. – **Festival Hory a mesto**
23.11. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fín./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.
24.-26.11. – **Jeden svet 2010**
30.11. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN, 2007, 140 min.

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.11. – **Láska na diaľku**, r. N. Burstein, USA, 2010, 103 min. (17.30 h.)
1.11. – **Wall Street: Peniaze nikdy nespia**, r. O. Stone, USA, 2010, 127 min. (20.00 h.)
2.-4.11. – **Gainsbourg**, r. J. Sfar, Franc., 2010, 134 min. (20.00 h., 2.11. aj o 17.30 h.)
4.-5.11. – **Ja, zloduch**, r. P. Coffin, Ch. Renaud, USA, 2010, 95 min. (16.30 h. a 18.15 h.)
7.-9.11. – **Ja, zloduch**, r. P. Coffin, Ch. Renaud, USA, 2010, 95 min. (7.11. o 20.00 h., 8.-9.11. o 16.30 h. a 18.15 h.)
11.-17.11. – **Kuky se vrací**, r. J. Svěrák, ČR, 2010, 95 min. (11.-12.11. o 16.30 h. a 18.15 h., 13.-14.11. o 15.30 h. a 17.30 h., 15.-16.11. o 16.30 h., 17.11. o 15.30 h. a 17.30 h.)
11.-17.11. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, VB/Franc./SRN, 2010, 128 min. (20.00 h.)
15.-18.11. – **Scott Pilgrim proti celému svetu**, r. E. Wright, USA/VB/Kan., 2010, 112 min. (15.-17.11. o 18.15 h., 18.11. o 17.30 h. a 20.00 h.)
19.-21.11. – **Programovací seminář ASFK**
26.-30.11. – **(K)Lamač srdce**, r. P. Chaumeil, Franc., 2010, 105 min. (17.30 h.)
26.-30.11. – **Fizli zo zálohy**, r. A. McKay, USA, 2010, 107 min. (20.00 h.)

prpravila **Eva Michalková**
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2010

1. november 2010
20.00 – **Dvaja**, r. I. Ciel, 1971, 55 min.
O sláve a tráve, r. P. Solan, 1985, 65 min.
22.00 – **Keď hviezdy boli červené**, r. D. Trančík, 1991, 84 min.
8. november 2010
20.00 – **Ulička stratených snov**, r. I. Ciel, 1985, 71 min.
22.00 – **Čert nespí**, r. P. Solan, 1957, 104 min.
15. november 2010
20.00 – **Tušenie**, r. P. Solan, 1982, 68 min.
22.00 – **Štek**, M. Luther, 1988, 90 min.
22. november 2010
20.00 – **Drak sa vracia**, r. E. Grečner, 1968, 87 min.
22.00 – **Ja milujem, ty miluješ**, r. D. Hanák, 1988, 100 min.
29. november 2010
20.00 – **Páni sa zabávajú**, r. J. Lacko, 1972, 90 min.
22.00 – **Boxer a smrť**, r. P. Solan, 1963, 110 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

NOVEMBER 2010

1. 11. 1930 **Stanislav Kocián** – majster stavby (zomrel 26. 12. 2005)
5. 11. 1925 **Štefan Servátka** – herec (zomrel 1. 7. 1999)
7. 11. 1935 **Peter Gažo** – herec (zomrel 7. 10. 2008)
8. 11. 1950 **Marcela Kořálková** – filmová publicistka
11. 11. 1915 **Gejza Sedlák** – herec (zomrel 21. 12. 1993)
12. 11. 1940 **Magdaléna Fauthová** – skriptka
12. 11. 1945 **Emil Horváth ml.** – herec
14. 11. 1940 **Helena Filová-Šándorová** – animátorka
16. 11. 1935 **Eva Krivánková** – herečka
16. 11. 1950 **Kamila Magálová** – herečka
19. 11. 1925 **Štefan Tkáč** – herec (zomrel 14. 9. 1994)
19. 11. 1930 **Nad'a Haviíková** – filmová pracovníčka (zomrela 14. 7. 1984)
21. 11. 1905 **Adam Matejka** – herec (zomrel 21. 4. 1988)
22. 11. 1935 **Gabriela Kulíšková** – dramaturgička (zomrela 4. 12. 1982)
22. 11. 1945 **Peter Drobka** – vedúci výroby
22. 11. 1960 **Ján Gallovič** – herec
29. 11. 1940 **Andrej Barla** – kameraman
29. 11. 1960 **Štano Král** – herec

Na 37. Ekotopfilme 2010, ktorý sa konal 11. – 15. októbra v Bratislave, získal najoceňovanejší študentský film *Arsy-Versy* režiséra Mira Rema ďalšie dve ceny. Cenu riaditeľa festivalu najlepšiemu filmu slovenského autora a cenu v kategórii D – voľná tvorba a filmy pre deti a mládež ● Film *Arsy-Versy* pokračuje v cenobraní. Z 36. ročníka Ekofilmu, MFF o životnom prostredí, prírodnom a kultúrnom dedičstve, ktorý prebiehal v Českých Budejoviciach od 4. do 10. októbra, si odniesol Zvláštnu cenu medzinárodnej poroty. Na festivale bol ocenený aj film Pavla Barabáša *Mongolsko: V tieni Džingischána*, ktorý získal Cenu za réžiu ● Na 18. MF horských filmov Poprad (13. – 17. október) po prvý raz v jeho histórii neudelili hlavnú cenu poroty Grand Prix. Medzinárodná porota zdôvodnila svoje rozhodnutie tým, že rešpektuje úroveň a kvalitu MF horských filmov v Poprade, ktorý je súčasťou Medzinárodnej aliance horského filmu, predchádzajúce ročníky festivalu a udelené Grand Prix. Z tohto hľadiska žiaden zo súťažných filmov nebol natoľko výnimočný ● 14. októbra veku nedožitých 69 rokov náhle zomrel český scenárista Jiří Křižan. Jeho meno je spojené aj so slovenským filmom, napríklad *Signum laudis* režiséra Martina Hollého. Křižan je podpísaný aj ako spoluautor námetu a autor scenára pod filmom *Pokaj v duši* režiséra Vlada Balka ● Režisér Martin Šulík dokončil v októbri jeseňnú etapu nakrúcania svojho nového hraného filmu *Cigán* ● Pre diskriminačne nastavené podmienky účasti stopol Úrad pre verejné obstarávanie užšiu súťaž na Kompetenčné centrum pre digitalizáciu (KCD:NOC), vyhlásenú ministerstvom kultúry v apríli. Úrad urobil kontrolu ihneď po vyhlásení verejného obstarávania a na jej základe rozhodol, že podmienky účasti na predmet zákazky sú nastavené diskriminačne, preto nariadil verejnému obstarávateľovi súťaž zrušiť ● Na Filmovom festivale inakosti mohli diváci vidieť aj premiéry dvoch nových slovenských filmov. Režisér Matúš Krajiňák osobne uviedol snímku *Praví chlapi* s herečkou Janou Oľhovou v hlavnej úlohe. Dokument o Dúhovom Pride *Miluj blízkeho* predstavila režisérka Vladimíra Hradecká.

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(október 2010)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. Renáta Šmatláková – Martin Šmatlák: *Filmové profily* (SFÚ, Bratislava)
2. Petra Hanáková: *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra* (SFÚ, Bratislava)
3. kolektív autorov: *Kino Ikon 1/2010* (ASFK a VŠMU, v spolupráci so SFÚ, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. *Slovenský animovaný film* (SFÚ, Bratislava)
2. *Soľ nad zlato* (Atypifilm, Praha)
3. *Stepě lásky* (Artileria, Bratislava)

Prežiť svoj život * Svätá tráva * Fish Tank
Hlboký spánok * Zahraj to znovu, Sam
Biela stuha * Harold a Maude * Zmluva s vrahom
Muž z Londýna * Užívaj si, ako sa len dá!
Kamene * X=X+1

100
2010

PROJEKT

OD KLASIKY PO SÚČASNÉ TRENDY

NAJVÄČŠIA PUTOVNÁ PREHLIADKA FILMOV
ZO ZLATÉHO FONDU SVETOVEJ KINEMATOGRAFIE
A DIEL OCENENÝCH NA MEDZINÁRODNÝCH
FILMOVÝCH FESTIVALOCH

od **9. septembra**
v kinách a filmových kluboch

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ex Libris

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Modul

Svet knihy

filmové kluby,
kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

FK Charlie centrum

Mladosť

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový
ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV**
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286

9 771335 828003